

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumundan:

BAĞIMSIZ DENETİM KURULUŞLARINCA GERÇEKLEŞTİRİLECEK BANKA BİLGİ SİSTEMLERİ VE BANKACILIK SÜREÇLERİNİN DENETİMİ HAKKINDA YÖNETMELİK

(13 Ocak 2010 tarih ve 27461 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğın amacı, bankaların bilgi sistemleri ile bankacılık süreçlerinin, yetkilendirilmiş bağımsız denetim kuruluşları tarafından denetlenmesi ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bankalar ile bilgi sistemleri ve bankacılık süreçlerinin denetimine ilişkin rapor oluşturulması amacıyla sınırlı olmak üzere konsolidasyon kapsamındaki ortaklıkları, bankalara bilgi sistemleri hizmeti veren destek hizmeti kuruluşları, bilgi sistemleri ve bankacılık süreçlerinin denetimini yapmaya yetkili kuruluşlar, bağımsız denetim kuruluşları ve dış hizmet sağlayıcı kuruluşlar 1 inci maddede belirtilen amaçla sınırlı olarak bu Yönetmelik hükümlerine tabidir.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 15 inci maddesi ve 93 üncü maddesinin dördüncü fıkrası hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bağımsız denetim: BDYFY’nin 5 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan tanımı,
- b) Bağımsız denetim kuruluşu: BDYFY’nin 18 inci maddesine göre bankalarda bağımsız denetim yapma yetkisi verilen kuruluşu,
- c) Banka: Kanunun 3 üncü maddesinde geçen banka tanımını,
- ç) Bankacılık süreçleri: Denetlenenin, Kanunun 4 üncü maddesi çerçevesinde yürüttüğü faaliyetlere ilişkin tesis edilen iş süreçlerini,
- d) BDYFY: 1/11/2006 tarihli ve 26333 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bankalarda Bağımsız Denetim Gerçekleştirecek Kuruluşların Yetkilendirilmesi ve Faaliyetleri Hakkında Yönetmeliği,
- e) BSD: Banka bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri denetimini,
- f) COBIT: Bilgi Sistemleri Denetim ve Kontrol Birliğı (ISACA) Bilgi Sistemleri Yönetişim Enstitüsü (ITGI) tarafından yayınlanmış olan Bilgi Teknolojilerine İlişkin Kontrol Hedefleri’nin (COBIT) denetim döneminin başlangıcı itibariyle güncel versiyonunu,
- g) Denetçi: Bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri denetimini yapmak üzere yetkili kuruluş tarafından görevlendirilmiş ve unvanları bu Yönetmeliğın 18 inci maddesinde sıralanan personelle bankacılık süreçleri denetimi faaliyetlerinde finansal denetçiyi,
- ğ) Denetlenen: Bankalar ile bu Yönetmelik kapsamında denetim raporu oluşturulması amacıyla sınırlı olmak üzere konsolidasyon kapsamındaki ortaklıklarını ve destek hizmeti kuruluşlarını,

- h) Finansal denetçi: BDYFY'nin 4 üncü maddesinde tanımlanan bağımsız denetçi,ı
- ı) Genel kontroller: Bilgi sistemlerinden beklenen fonksiyonların doğru bir şekilde yerine getirilmesi, istenmeyen olayların engellenmesi, belirlenmesi ve düzeltilmesi ile ilgili olarak yeterli derecede güvence oluşturulmasını ve bankacılık süreçleri üzerindeki kontrollerin işlevselliği için güvenilir bir ortamın sağlanmasını hedefleyen, banka bilgi sistemlerinin tamamına veya büyük bir bölümüne tatbik edilen kontroller ile bu kontrollerin tatbik edilmesini sağlayan politika ve prosedürleri,
- i) Kanun: 5411 sayılı Bankacılık Kanununu,
- j) Kontrol: İş hedeflerinin gerçekleştirilmesi, istenmeyen olayların engellenmesi, belirlenmesi ve düzeltilmesi ile ilgili olarak yeterli derecede güvenceyi oluşturma amacı güden politikalar, prosedürler, uygulamalar ve organizasyonel yapıların tamamını,
- k) Kontrol hedefi: Belirli bir bilgi sistemleri aktivitesi içinde kontrol prosedürleri oluşturarak istenen bir sonucun veya bir amacın gerçekleştirilmesini sağlayan COBIT'teki kontrol hedeflerini,
- l) Kurul: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunu,
- m) Kurum: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu,
- n) Olgunluk modeli: COBIT'teki olgunluk modelini,
- o) Yetkili kuruluş: Bu Yönetmelik kapsamında denetim yapma yetkisi verilen bağımsız denetim kuruluşunu,
- ö) Yöneticiler: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan yöneticileri ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Bilgi Sistemleri ve Bankacılık Süreçleri Denetimine İlişkin Genel Kavramlar

Önemlilik

MADDE 5 – (1) Önemlilik mesleki tecrübeye dayalı bir mütalaa konusu olup; kontrol zayıflıkları sonucu ortaya çıkan ya da çıkabilecek hataların, ihmallerin, prosedürlere aykırılıkların ve hukuka aykırı fiillerin, bankaların finansal verilerini raporlamalarına, güvenli ve kesintisiz hizmet sağlamalarına olan ya da olabilecek etkisinin değerlendirilmesidir.

(2) Bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri denetiminde önemlilik kavramı, denetimin planlanması, gerekli alanlarda yoğunlaştırılması, bulguların değerlendirilmesi ve raporlanması için kullanılabilir.

(3) Başta finansal veriler olmak üzere denetlenen açılarından hassasiyet arz eden verilerin bütünlüğü, tutarlılığı, güvenilirliği, gereken durumlarda gizliliği ve faaliyetlerin sürekliliği önemlilik kavramı kapsamında dikkate alınması gereken temel unsurlardır.

(4) Finansal raporları etkileyen kontrollerin değerlendirilmesinde, süreç veya sistem tarafından yürütülen finansal işlemin değeri, işlem sıklığı gibi öğeler kullanılırken, finansal işlemlere ilişkin olmayan kontrollerin değerlendirilmesinde ise iş sürecinin kritikliği, sistem ve operasyonların maliyeti, hataların muhtemel sonuçlarının büyüklüğü, bir zaman aralığında gerçekleşen işlem/sorgu sayısı, tutulan dosyaların ve üretilen raporların niteliği, zamanlaması ve kapsamı, hizmet seviyesi anlaşmalarının gerekleri ve ceza maddelerindeki para cezası tutarları gibi öğeler kullanılır.

Kontrol zayıflığı

MADDE 6 – (1) Denetçi, incelemeleri neticesinde tespit ettiği bulgulara konu kontrol zayıflık ve eksikliklerini önemlilik kavramına göre tasnif etmede aşağıda belirtilen kriterleri kullanır:

a) Kontrol zayıflığı: Bir kontrolün tasarımının veya işletilmesinin, hataları zamanında önleme ve tespit etmeye olanak sağlamaması durumudur.

1) Tasarımdaki kontrol eksikliği, bir kontrol hedefinin gerçekleşmesini sağlayacak kontrolün bulunmaması ya da var olan bir kontrolün tasarlandığı şekilde çalışıyor olsa bile tasarımındaki hatalardan dolayı kendisinden beklenen kontrol hedefini gerçekleştirememesi durumudur.

2) İşletimdeki kontrol eksikliği, düzgün tasarlanmış bir kontrolün tasarlandığı şekilde çalışmaması ya da kontrolü gerçekleştiren personelin, kontrolün etkin bir şekilde yerine getirilmesi için gerekli yetki ve yeterliliğe sahip olmaması durumudur.

b) Kayda değer kontrol eksikliği: Denetlenenin finansal verilerinin bütünlüğünün, tutarlılığının, güvenilirliğinin ve gereken durumlarda gizliliğinin sağlanmasına, faaliyetlerinin devamlılığının teminine olumsuz etki yapması muhtemel bir kontrol zayıflığı veya birkaç kontrol zayıflığının bir araya gelmesi sonucu oluşan önemsiz sayılamayacak eksiklik olarak tanımlanır. Denetlenenin finansal verilerinin güvenilir bir şekilde genel kabul görmüş muhasebe standartlarına uygun olarak kaydedilmesi, kayıtların yetkilendirilmesi, işlenmesi veya raporlanması sırasında oluşan hataların ve ihmallerin önlenmesine olumsuz etki yapması muhtemel eksiklikler de bu kapsamda değerlendirilir.

c) Önemli kontrol eksikliği: Denetlenenin dönemsel olarak yaptığı finansal raporlamalarında önemli bir yanlışlığın önlenmesini veya düzeltilmesini engelleyecek veya banka bünyesinde yürütülen süreçlerin ve bu süreçlere ilişkin bilgilerin bütünlüğünün ve tutarlılığının, güvenilirliğinin, devamlılığının ve gereken durumlarda gizliliğinin sağlanmasına önemli olumsuz etki yapması kuvvetle muhtemel, bir veya birkaç kontrol zayıflığının bir araya gelmesidir.

Etkinlik, yeterlilik ve uyumluluk

MADDE 7 – (1) Bir kontrolün tasarımının etkin olarak kabul edilebilmesi için, tasarımdaki kontrol eksikliğinin bu kontrol bünyesinde bulunmaması veya bulunsa dahi önemli kontrol eksikliğine sebebiyet vermemesi gerekir.

(2) Bir kontrolün işletiminin etkin olarak kabul edilebilmesi için, işletimdeki kontrol eksikliğinin bu kontrol bünyesinde bulunmaması veya bulunsa dahi önemli kontrol eksikliğine sebebiyet vermemesi gerekir.

(3) Bilgi sistemleri ile bankacılık süreçleri üzerindeki kontrollerin yeterli olması,

a) Önemlilik ilkesi çerçevesinde denetime tabi tutulan tüm kontrollerin tasarımlarının etkin olduğunu,

b) Bu kontrollerin; iş hedefleri çerçevesinde kendilerinden beklenen sonucu üretebilecek ve maruz kalılabilecek riskleri telafi edebilecek şekilde tasarlandıklarını ifade eder.

(4) Bilgi sistemleri ile bankacılık süreçleri üzerindeki kontrollerin etkin olması,

a) Önemlilik ilkesi çerçevesinde denetime tabi tutulan tüm kontrollerin işletimlerinin etkin olduğunu,

b) Bu kontrollerin, kendilerinden beklenen işlevleri ve kontrol hedeflerini layıkıyla yerine getirdiklerini ifade eder.

(5) Bir kontrolün uyumlu sayılabilmesi için kontrole ilişkin Kanun ve bu Kanuna istinaden yayımlanan alt düzenlemeler ve talimatlarda yer alan hususların ve yükümlülüklerin tamamının karşılanması gerekir. Bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri üzerindeki kontrollerin uyumlu olması; önemlilik ilkesi çerçevesinde denetime tâbi tutulan tüm kontrollerin uyumlu olduğunu ifade eder.

Denetim riski

MADDE 8 – (1) Denetim riski, denetçinin aşağıdaki risklere bağlı olarak doğru görüş vermemesi olasılığıdır:

a) Yapısal risk: Kontrolün olmaması nedeniyle, en azından kayda değer olan bir kontrol eksikliğinin var olması riskini ifade eder.

b) Kontrol riski: Kontrolün layıkıyla çalışmaması sebebiyle, en azından kayda değer olan bir kontrol eksikliğini önleyememesi, ortaya çıkarmaması veya zamanında düzeltememesi riskini ifade eder.

c) Tespit riski: Denetçinin, denetlenenin iç kontrol sisteminde yer alan en azından kayda değer olan bir kontrol eksikliğini ortaya çıkarmaması riskini ifade eder.

(2) Önemli veya kayda değer kontrol eksikliği riski: Denetlenenin iç kontrol sisteminde en azından kayda değer olan bir kontrol eksikliğinin bulunması riskini ifade eder. Önemli ya da kayda değer kontrol eksikliği riski, yapısal risk ve kontrol riskinden kaynaklanır.

(3) Denetçi, denetim riskini makul düzeye indirebilmek için, önemli veya kayda değer kontrol eksikliği riskinin yüksek olduğu alanlarda tespit riskini düşürecek şekilde uygun denetim tekniklerini kullanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yetkilendirme, İzin ve Meslek Mensupları

Yetkilendirilecek kuruluşlarda aranan şartlar

MADDE 9 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında yetkilendirilecek kuruluşların;

- a) Bankalarda bağımsız denetim yapma yetkisini haiz olması,
- b) Bu Yönetmelik kapsamındaki faaliyetleri yürütecek yeterli sayı ve nitelikte denetçi istihdam etmesi şarttır.

Yetki başvurusu sırasında gerekli olan bilgi ve belgeler

MADDE 10 – (1) BSD faaliyetinde bulunmak isteyen bağımsız denetim kuruluşu tarafından Kuruma verilecek başvuru dilekçesine, denetçi yardımcısı dışındaki denetçilerin;

a) Mesleki tecrübelerini, denetimle ilgili aldıkları eğitimleri, varsa katılmış olduğu denetim çalışmaları ve bu çalışmalarda almış olduğu görevleri de içeren ek-1’de yer alan örneğe uygun olarak düzenlenecek ayrıntılı özgeçmişleri, lisans ve/veya lisansüstü eğitimlerine ilişkin diplomalarının/mezuniyet belgelerinin aslı ya da Kurumca onaylı sureti,

b) Varsa Bilgi Sistemleri Denetçisi Sertifikalarının (CISA) veya bu Yönetmelik kapsamına ilişkin diğer sertifikalarının aslı ya da Kurumca onaylı sureti,

c) Bu Yönetmelik kapsamına ilişkin konularda aldığı veya verdiği eğitimlere ilişkin belgelerin kopyaları,

ç) Sabıka kayıtlarının olmadığına dair yazılı beyanları,

d) Yönetmelik kapsamında uygun görülmüş olan unvanları,

e) Birden fazla bağımsız denetim kuruluşunda ortaklığının bulunmadığına dair ek-2’de yer alan örneğe uygun olarak düzenlenecek yazılı beyanları,

f) Denetlenenlerde veya 28/7/1981 tarihli ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa tabi şirketlerde denetim yapma yetkisi iptal edilmiş olan bağımsız denetim kuruluşlarında ortak veya yetki iptaline neden olan denetim faaliyetinde bağımsız denetçi veya denetçi sıfatı ile yer almadığına dair ek-3’te yer alan örneğe uygun olarak düzenlenecek yazılı beyanları,

g) Mesleki faaliyetler dışında çalışmadıklarına dair ek-4’te yer alan örneğe uygun olarak düzenlenecek yazılı beyanları,

ğ) Bağımsız denetim kuruluşunda tam zamanlı görev yaptıklarına veya yapacaklarına dair ek-5’de yer alan örneğe uygun olarak düzenlenecek yazılı beyanları,

h) Daha önce yapılan ya da yapılacak bir disiplin kovuşturması sonucunda bağımsız denetimin yapılmasına engel teşkil edecek bir ceza alınmadığının ilgili kurumdan talep edilecek belge ile tevsik edilmesi kaydıyla, haklarında diğer yetkili kurumlar tarafından bir

disiplin kovuşturması yapıp yapılmadığına, böyle bir kovuşturma başlatıldığında en geç yedi gün içinde Kurumun bilgilendirileceğine, kovuşturma sonucunda BSD'nin yapılmasına engel teşkil edecek bir ceza alınması halinde bulunulan görevden en geç on beş gün içerisinde istifa edileceğine ilişkin, ek-6'da yer alan örneğe uygun olarak düzenlenecek yazılı beyanları,

1) BSD faaliyeti sırasında bağımsızlıklarının ortadan kalkması durumunda bankaya verilen denetim hizmetinden çekileceğini taahhüt etmesine yönelik olarak ek-7'de yer alan örneğe uygun olarak düzenlenecek yazılı taahhüt belgesi eklenir.

(2) Bağımsız denetim kuruluşunun vereceği hizmetlerden doğabilecek zararları karşılamak amacıyla mesleki sorumluluk sigortası yaptıracaklarına ilişkin beyanlarına da başvuru dilekçesinde yer verilir.

Bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri denetimi yapma yetkisinin verilmesi

MADDE 11 – (1) BSD yapma yetkisi almak üzere başvuruda bulunan bağımsız denetim kuruluşlarının ortak ve denetçilerinin bu Yönetmeliğin 10 uncu maddesinde belirtilen bilgi ve belgeler çerçevesinde değerlendirilerek mesleki ve teknik açıdan yeterliliklerinin tespitine yönelik olarak Kurum tarafından yerinde incelemede bulunulması neticesinde, faaliyet konularını yürütebilecek yeterliliğe sahip oldukları kanaatine varılması halinde, söz konusu yetkili kuruluşlara Kurul kararıyla bankalarda bu Yönetmelik kapsamında denetim yapma yetkisi verilir.

(2) Yetki başvurularının değerlendirilmesi sürecinde, Kurum tarafından gerekli görülmesi halinde bağımsız denetim kuruluşunun yetkinliğinin ve yeterliliğinin ölçülebilmesi amacıyla ilave bilgi ve belgeler talep edilebilir. Talep edilen bilgi ve belgeler yetkinin verilmesine ilişkin değerlendirmelerde dikkate alınır.

(3) Bağımsız denetim kuruluşlarının yetkilendirilmeleri sürecinde dikkate alınan hususlar, Kurum tarafından yeniden gözden geçirilebilir.

(4) Bu Yönetmelik kapsamında denetim yapma yetkisinin alınmasını sağlayan unsurların sürekliliği esastır. Kurum gerekli gördüğü durumlarda bu unsurların varlığını kontrol edebilir.

(5) Bu Yönetmelik kapsamında denetim yapma yetkisi verilen bağımsız denetim kuruluşlarının unvanları Kurum internet sitesinde duyurulur.

Bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri denetimi yapma yetkisinin kaldırılması

MADDE 12 – (1) Aşağıdaki hallerde yetkili kuruluşun bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri denetimi yapma yetkisi Kurul tarafından, sürekli olarak kaldırılır:

a) BDYFY'nin 26 ncı maddesinin üçüncü fıkrasına uygun hareket edilmeksizin bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri denetim faaliyetinin gerçekleştirilmesi,

b) Birden fazla olmak üzere Kanunun 36 ncı maddesi uyarınca ve BDYFY'nin 26 ncı maddesinin onbirinci ve onikinci fıkralarında belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yaptırılması zorunlu olan mesleki sorumluluk sigortasının bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri denetimini de kapsayacak şekilde yaptırılmaması,

c) Olumlu, şartlı ya da olumsuz görüş verilen bilgi sistemleri ile bankacılık süreç ve sistemlerinin, denetlenenin varlıklarının korunmasını, faaliyetlerin etkin ve verimli bir şekilde Kanuna ve ilgili diğer mevzuata, banka içi politika ve kurallara ve bankacılık teamüllerine uygun olarak yürütülmesini, muhasebe ve finansal raporlama sisteminin güvenilirliğini, bütünlüğünü ve bilgilerin zamanında elde edilebilirliğini sağlamasını önemlilik arz eden ölçüde etkileyecek hususların Kurumca tespit edilmesi halinde, yetkili kuruluşun bu hususta kusurlu olmadığını kanıtlayamaması,

ç) İkinci fıkra kapsamında yetkinin bir defadan fazla geçici olarak kaldırılması,

d) Bu Yönetmelik kapsamında devam eden denetim sözleşmesinin bulunmaması ya da yapılan denetimlerde, denetim sözleşmesinde yer alan unsurların gerçekleştirilmemesi veya eksik gerçekleştirilmesi,

e) 20 nci maddenin onbirinci fıkrasına aykırılık oluşması,

f) Yetkili kuruluşun 9 uncu maddede belirtilen şartları kaybetmesi.

(2) Aşağıdaki hallerin bir veya birkaçının tespit edilmesi halinde Kurul, yetkili kuruluşun bankalarda bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri denetimi yapma yetkisini iki yıldan fazla olmamak üzere geçici olarak kaldırmaya yetkilidir:

a) Denetçiler tarafından kullanılan unvanların 18 inci maddede belirtilen hükümlere uygun olmaması,

b) Denetçilerin, denetlenenler ile Kuruma önceden bilgi verilmeden değiştirilmesi,

c) Bu Yönetmelikte belirtilen diğer usul ve esaslara uyulmaması nedeniyle Kurumca uyarı konusu yapılan hususların tekrar edilmesi ya da bir denetim dönemi içinde birden fazla yerine getirilmemesi,

ç) Yeterli denetim kanıtı elde edilememesi,

d) Kurumca istenilen bilgi ve belgelerin verilmemesi.

(3) Yetkinin geçici veya sürekli olarak kaldırılmasından önce ilgili yetkili kuruluşun savunması alınır. Savunma istendiğine ilişkin yazının tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde savunma verilmemesi halinde savunma hakkından feragat edildiği kabul edilir.

(4) Bu Yönetmelik kapsamında yetkili kuruluşun denetim yapma yetkisinin kaldırılması, bağımsız denetim yapma yetkisinin kaldırılması anlamına gelmez. Yetkili kuruluşun bağımsız denetim yapma yetkisinin kaldırılması halinde, bu Yönetmelik kapsamındaki denetim yapma yetkisi hiçbir işleme gerek kalmaksızın kaldırılmış sayılır.

(5) Kurul, Kurumca yapılan uyarılara uyulmaması veya uyarı konusu yapılan hususların tekrar edilmesi durumunda sorumluluğu tespit edilen ya da 20 nci maddede belirtilen yükümlülüklere uymayan yetkili kuruluşun ortaklarının veya denetçilerinin bu Yönetmeliğin 18 inci maddesinde tanımlanan meslek mensubu unvanlarını kullanarak BSD faaliyetlerinde bulunmasını yasaklar.

(6) Bu Yönetmelik kapsamında denetim yapma yetkisi kaldırılan bağımsız denetim kuruluşlarının unvanları Kurum internet sitesinde duyurulur.

Banka bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri denetiminin dış hizmet alımı ile gerçekleştirilmesi

MADDE 13 – (1) Bağımsız denetim kuruluşu BSD faaliyetini dış hizmet alımı yoluyla gerçekleştirebilir.

(2) Bağımsız denetim kuruluşu, denetlenen nezdinde BSD faaliyetini dış hizmet sağlayıcı kuruluştan /kuruluşlardan alacağı hizmet ile gerçekleştirebilmek için bu Yönetmelik kapsamında izin almak zorundadır.

(3) Bağımsız denetim kuruluşu, denetim faaliyetini dış hizmet alımı yoluyla gerçekleştirmesi durumunda da, ilgili faaliyetler ve bu Yönetmelik kapsamındaki yükümlülüklerden kendisi ve dış hizmet sağlayıcı kuruluş/kuruluşlar adına nihai anlamda sorumludur.

(4) Aynı dış hizmet sağlayıcı kuruluş birden fazla bağımsız denetim kuruluşuna hizmet verebilir.

(5) Bir bağımsız denetim kuruluşu bir seferde en fazla 3 dönem için dış hizmet alımı ile BSD yapma izni başvurusunda bulunabilir. İzin süresi dolduğunda ilgili bağımsız denetim kuruluşu dış hizmet alımı ile denetim yapma izni için tekrar başvuruda bulunabilir.

Dış hizmet sağlayıcı kuruluşta aranan şartlar

MADDE 14 – (1) Bağımsız denetim kuruluşunun BSD faaliyetini gerçekleştirmek üzere hizmet alacağı kuruluşların;

- a) Denetçisinin bu Yönetmelikte tanımlanan denetçi niteliklerini haiz olması,
- b) Denetim ekipleri içerisinde yeterli sayıda ve nitelikte denetçi istihdam etmesi,
- c) Denetlenen kuruluşa asgari son üç yıldır yönetim ve danışmanlık hizmeti vermemesi ve ticari ilişki içinde bulunmaması,
- ç) Denetçisinin, denetim ilkelerine bağlı olmak ve denetçi bağımsızlığı ilkesini zedelememek koşuluyla bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri denetiminde görev alması,
- d) Aynı denetlenende sürekli olarak 7 yıl ya da daha fazla süreyle bu Yönetmelik kapsamında denetim yapmamış olması şarttır.

(2) Dış hizmet sağlayıcı kuruluşun bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri denetimini gerçekleştirebilmesi için bu Yönetmelik kapsamında, bağımsız denetim kuruluşu ile sözleşme yapmış olması gereklidir. Bu sözleşme ile bağımsız denetim kuruluşu, dış hizmet sağlayıcı kuruluşun denetim ilkelerine bağlılığını; bu Yönetmelik ve ilgili diğer düzenlemeler kapsamında denetçiler için düzenlenen tüm şartları taşımasını, denetim faaliyeti ve diğer hususlara ilişkin hükümlere uymasını sağlamak zorundadır.

İzin başvurusu sırasında gerekli olan bilgi ve belgeler

MADDE 15 – (1) BSD faaliyetinde dış hizmet alımında bulunmak isteyen bağımsız denetim kuruluşu Kuruma vereceği başvuru dilekçesinde, nezdinde denetim faaliyeti gerçekleştireceği denetlenenleri ve denetim dönemini açıkça ifade eder.

- (2) Kuruma sunulacak başvuru dilekçesine;
 - a) Bağımsız denetim bağı bulunan bankalardan alınmış ve söz konusu dış hizmeti verecek kuruluşun bankada bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri denetimi yapmasında sakınca bulunmadığına ilişkin mutabakat beyanı,
 - b) Bağımsız denetim kuruluşu ve dış hizmet sağlayıcı kuruluş ile ortakları ve denetçilerine ilişkin 10 uncu maddenin birinci ve ikinci fıkrası kapsamında yer verilmesi gereken belgeler,
 - c) Bağımsız denetim kuruluşuyla dış hizmet sağlayıcı kuruluş arasında yapılmış olan, tarafların sorumluluklarının, denetim planının açıkça belirtildiği, dış hizmet sağlayıcı kuruluşun denetim raporunu imzalamakla yetkilendirdiği kişi, denetim ilkeleri, denetim/denetçi bağımsızlığı, gizlilik ve çıkar çatışması, denetim ekipleri ve saatlik denetim ücreti ile toplam hizmet bedeli gibi hususların açıklığa kavuşturulmuş olduğu sözleşme,
 - ç) Dış hizmet sağlayıcı kuruluşun merkezinin varsa şube ve/veya şubelerinin adresleri,
 - d) Dış hizmet sağlayıcı kuruluşun başvuru tarihindeki bilânçosu,
 - e) Dış hizmet sağlayıcı kuruluşun yurtdışı bir şirket ile dış hizmet alımına konu alana ilişkin hukuki bağlantısı olması durumunda, ilgili şirket ile yapılan sözleşmelerin şirket yetkililerince tasdik edilmiş kopyası,
 - f) Dış hizmet sağlayıcı kuruluşun, denetlenen kuruluşa veya iştirakine asgari son üç yıldır yönetim ve danışmanlık hizmeti vermediğine ve ticari ilişki içinde bulunmadığına dair ek-8’de yer alan örneğe uygun olarak düzenlenecek yazılı beyanları,
 - g) Dış hizmet sağlayıcı kuruluşun denetçilerinin, denetim ilkelerine bağlı olmak, gizlilik ve denetçi bağımsızlığı ilkesini zedelememek koşuluyla bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri denetiminde görev alacaklarına dair ek-9’da yer alan örneğe uygun olarak düzenlenecek yazılı beyanları

eklenir.

Dış hizmet alımı ile bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri denetimi yapma izninin verilmesi

MADDE 16 – (1) Dış hizmet alımı ile BSD yapma iznini almak üzere başvuruda bulunan bağımsız denetim kuruluşları ile dış hizmet sağlayan kuruluşların ve bu kuruluşların ortak ve denetçilerinin bu Yönetmeliğin 10 uncu maddesinde belirtilen bilgi ve belgeler çerçevesinde değerlendirilerek, mesleki ve teknik açıdan yeterliliklerinin tespitine yönelik olarak Kurum tarafından yerinde incelemede bulunulması neticesinde, faaliyet konularını yürütebilecek yeterliliğe sahip oldukları kanaatine varılması halinde, Kurul kararıyla, uygun görülen dönemler için ve uygun görülen denetlenenler nezdinde BSD yapma izni verilir.

(2) Bağımsız denetim kuruluşunun dış hizmet alacağı kuruluşun bu Yönetmelik kapsamında yetkili bir kuruluş olması durumunda dış hizmet alımı ile BSD yapma iznine ilişkin Kurul kararı aranmaz, Kurum değerlendirmeleri esas alınır.

(3) Dış hizmet sağlayıcı kuruluşun, yetkili kuruluş olması durumunda Kurumca yapılacak değerlendirmelerde, kuruluşun söz konusu hizmetler ile hali hazırda bu Yönetmelik kapsamında yürüttüğü denetim faaliyetlerine yönelik kaynak yeterliliği dikkate alınır.

(4) Dış hizmet alımı ile denetim yapma izni alan bağımsız denetim kuruluşu ve BSD çerçevesinde sunduğu hizmetle sınırlı olmak üzere ilgili dış hizmet sağlayıcı kuruluş bu Yönetmelik kapsamında, aksi belirtilmedikçe, yetkili kuruluşlarla ilgili bütün hükümlere tâbidir.

Dış hizmet alımı ile bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri denetimi yapma izninin iptali

MADDE 17 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket ettikleri tespit edilen izinli kuruluşlar ve dış hizmet aldıkları kuruluşlarda 12 nci maddenin birinci ve ikinci fıkrasında yer verilen hususların bir veya birkaçının varlığının tespiti halinde, aykırılıkların mahiyetine bağlı olarak, Kurum tarafından yapılan değerlendirme üzerine Kurul, bağımsız denetim kuruluşunun dış hizmet alımı ile bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri denetimi yapma iznini geçici veya sürekli olarak kaldırır.

(2) Bağımsız denetim kuruluşu ve dış hizmet sağlayıcı kuruluş arasındaki sözleşmenin feshedilmesi halinde BSD yapma izni Kurul tarafından kaldırılır.

Meslek mensubu unvanları

MADDE 18 – (1) Denetçiler kıdem sırasına göre sorumlu bilgi sistemleri bağımsız başdenetçisi, bilgi sistemleri bağımsız başdenetçisi, kıdemli bilgi sistemleri bağımsız denetçisi, bilgi sistemleri bağımsız denetçisi ve bilgi sistemleri bağımsız denetçi yardımcısı unvanlarını alırlar.

(2) Bilgi sistemleri denetimi, profesyonel bilgi sistemleri kontrolü veya güvenliği, bankacılık faaliyetlerine ilişkin alanlarla sınırlı olmak üzere yazılım geliştirme konularından herhangi birinde ya da birkaçında fiilen geçirilen sürelerin toplamı bu Yönetmelik kapsamında mesleki tecrübe olarak kabul edilir.

(3) Bilgi Sistemleri Denetçisi Sertifikası (CISA) sahibi olan finansal denetçilerin mesleklerindeki tecrübeleri mesleki tecrübe olarak kabul edilir.

(4) Tecrübe şartlarının değerlendirilmesinde, bu maddenin üçüncü fıkrası da dâhil olmak üzere bilgi sistemleri denetimi haricindeki tecrübelerin en fazla 5 yıllık bölümü geçerli sayılır. Bilgi Sistemleri Denetçisi Sertifikası (CISA) ve İç Denetçi Sertifikası (CIA) tecrübe şartlarının değerlendirilmesinde ilave birer yıl bilgi sistemleri denetimi tecrübesi olarak sayılırlar.

(5) Bilgi Sistemleri Bağımsız Denetçisinin aşağıdaki şartları taşıması zorunludur:

a) Üniversitelerin veya denkliği yetkili makamlarca kabul edilen yurtdışındaki yüksek öğretim kurumlarının 4 yıllık lisans programlarını tamamlamış olmak.

- b) Fiilen en az 3 yıl mesleki tecrübeye sahip olmak.
- (6) Kıdemli Bilgi Sistemleri Bağımsız Denetçisinin aşağıdaki şartları taşıması zorunludur:
- a) Bilgi Sistemleri Bağımsız Denetçisi unvanını haiz olabilmek için aranan şartlara sahip olmak.
- b) Fiilen en az 6 yıl mesleki tecrübeye sahip olmak.
- (7) Bilgi Sistemleri Bağımsız Başdenetçisinin aşağıdaki şartları taşıması zorunludur:
- a) Bilgi Sistemleri Bağımsız Denetçisi unvanına sahip olabilmek için aranan şartları haiz olmak.
- b) Fiilen en az 10 yıl mesleki tecrübeye sahip olmak.
- c) CISA sertifikasına sahip olmak.
- (8) Yedinci fıkradaki şartları taşıyan meslek mensupları Kurumca yapılan değerlendirmeler sonucunda uygun görülmesi halinde Bilgi Sistemleri Bağımsız Başdenetçisi unvanına sahip olurlar.
- (9) Bilgi Sistemleri Bağımsız Başdenetçiliği unvanı haricindeki diğer meslek mensubu unvanlarına yapılan terfiler yetkili kuruluşlar tarafından yapılır, Kurumca belirlenen usul ve esaslara uygun olarak Kuruma bildirilir. Bilgi, yetenek ve liyakatleri bir üst kıdemin gerektirdiği nitelikte olmayanlar tecrübe şartını sağlasalar dahi bir üst unvana terfi ettirilemezler.
- (10) Bu Yönetmelik kapsamındaki yetkili kuruluşların denetimle görevlendirilmiş meslek mensuplarının tümünün, yılda en az yirmi saat, üç yılda en az yüz yirmi saat bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri denetimi alanında sürekli eğitim almaları veya vermeleri zorunludur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Tarafların Yükümlülükleri

Denetlenenin yükümlülükleri

MADDE 19 – (1) Denetlenen, bilgi sistemleri dokümantasyonunu, bankacılık süreçlerine ait dokümantasyonu ve bu dokümantasyonla ilgili her türlü kayıt, bilgi, belge, yapı ve sistemlerini denetime uygun ve hazır hale getirmek zorundadır.

(2) Denetlenen, denetçinin BSD'ye yönelik talep ettiği gizli dahi olsa her türlü bilgi ve belgeyi vermekle yükümlüdür.

(3) Denetlenen, denetçilere faaliyetlerinde kullandıkları tüm sistem ve uygulamaları kullanım amaçlarını kapsayan uygulama listesiyle birlikte bildirmek; 1/11/2006 tarihli ve 26333 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bankaların İç Sistemleri Hakkında Yönetmeliğin 9 uncu maddesi uyarınca hazırladığı iş akış diyagramlarını, kontrol mekanizmalarına ilişkin dokümantasyonu ve bankacılık uygulamalarına ilişkin kullanıcı dokümanlarını sunmakla yükümlüdür.

(4) Denetlenen, denetçi tarafından talep edilen iç denetim raporlarının bir örneğini denetçiye iletir ve 37 nci madde kapsamında denetçi ile denetlenenin müfettişleri arasındaki işbirliğinin sağlanması için gerekli tedbirleri alır, müfettişlerin yetkili kuruluşun denetçileri tarafından yöneltilen soruları zamanında yanıtlamalarını ve açıklık getirmelerini sağlar.

(5) Denetçilerce yapılacak tespitler hakkında banka yönetim kurulunun bilgilendirilmesi; bağımsız denetçiler ile yönetim kurulu üyeleri ve denetlenen personeli arasında koordinasyonun sağlanması banka denetim komitesinin sorumluluğundadır.

(6) Denetlenen tarafından sözleşme süresi içinde anlaşmalı olunan yetkili kuruluşun değiştirilmesi istendiği ya da yetkili kuruluş tarafından BSD sözleşmesine aykırı hareket edildiği ve/veya denetiminin bu Yönetmelikte belirtilen esaslara göre yapılmadığı hallerde,

durumun gerekçesiyle birlikte Kuruma bildirilmesi ve denetim sözleşmesinin feshedilebilmesi için Kurulun uygun görüşünün alınması zorunludur.

(7) Denetlenen, iç kontrolleri hakkında denetim dönemi itibariyle güvence veren ve yönetim kurulu tarafından onaylanmış olan yönetim beyanını denetçiye sunmakla yükümlüdür.

(8) Denetlenen, denetim raporunda ortaya konulan bulguların çözümlerine ilişkin taahhütlerini bir aksiyon planı ile karara bağlar ve Kurumca belirlenecek usul ve esaslara uygun olarak raporlar. Aksiyon planının yürütülmesinin ve bu planda yer alan taahhütlerin zamanında ve eksiksiz olarak yerine getirilmesinin sağlanmasından banka yönetim kurulu sorumludur.

Yetkili kuruluşların ve denetçilerin yükümlülükleri

MADDE 20 – (1) Denetçiler ile BSD faaliyetinde birlikte çalıştığı finansal denetçiler; mesleğin zorunlu kıldığı mesleki ilkelere ve bu Yönetmelik ile BDYFY’de belirlenen denetim ilkelerine uymak, bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri içerisinde yer alabilecek riskleri ve zayıflıkları dikkate alarak ve mesleki şüphecilik çerçevesinde bir denetim planı hazırlamak, denetlenene sunmak ve uygulamak, yöneticilerin açıklamalarını yeterli denetim kanıtı olarak kabul etmemek ve denetim raporunu oluşturmak ile yükümlüdür.

(2) BDYFY'nin 13 üncü maddesine göre bağımsız denetim kuruluşlarınca tesis edilmesi gerekli olan kalite güvence sistemi bu Yönetmelik kapsamında yapılan denetim çalışmalarını ve denetim raporlarını da kapsayacak şekilde yürütülür.

(3) Denetçi, ortaya çıkan hata ve suiistimaller hakkında denetlenenin yöneticilerine ve denetlenenin denetim komitesine her aşamada yazılı olarak bilgi vermek zorundadır.

(4) Bu Yönetmeliğin 10 uncu maddesinde belirtilen belge ve beyanlardaki değişikliklerin yedi gün içerisinde Kuruma bildirilmesi zorunludur. Denetim kadrosunda meydana gelen değişiklikler, gerekçeleri ile birlikte Kurumca belirlenen usul ve esaslara uygun olarak Kuruma bildirilir.

(5) Yetkili kuruluşlar, istihdam ettikleri bilgi sistemleri denetçilerinin süreklilik arz edecek şekilde eğitim programlarına katılmalarını sağlamakla yükümlüdür.

(6) Yetkili kuruluş, sözleşme süresi içinde BSD’den çekilmesi ya da sözleşmenin feshedilmesi hallerinde, durumu gerekçesiyle birlikte beş iş günü içerisinde Kuruma bildirmek zorundadır.

(7) BSD faaliyeti sırasında, esas alınan mevzuat hükümlerine uymayan işlemlerin veya olumsuz görüş oluşturmaya veya görüş vermemeye yol açabilecek herhangi bir gelişmenin tespit edilmesi durumunda, denetlenen bunları gidermiş olsa dahi, bu hususun öğrenildiği tarihten itibaren onbeş gün içinde Kurum denetçi tarafından yazılı olarak bilgilendirilir. Kanuna ve diğer kanunlara göre konusu suç teşkil eden hallerde durumun ivedi olarak yetkili mercilere intikali sağlanır ve ayrıca Kuruma yazılı olarak bilgi verilir.

(8) Denetçi, BSD sırasında ortaya çıkan, aşağıda belirtilen konular da dâhil olmak üzere, önemli bulduğu her konuda yöneticileri yazılı veya sözlü olarak derhal bilgilendirir:

a) Muhtemel kısıtlamalar ve ilave çalışmalar da dâhil olmak üzere bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri denetiminin genel yaklaşımı ve kapsamı,

b) Bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri üzerinde önemli bir etkisi olan ya da olabilecek politika oluşturma süreci ile ilgili aksaklıklar, politika uygulamalarındaki sorunlar ya da politika uygulamalarındaki değişiklikler,

c) Banka faaliyetlerinin sürekliliği üzerinde şüphe uyandırabilecek belirsizlikler,

ç) Bilgi sistemlerine ve bankacılık süreçlerine veya denetim raporuna önemli etkisi olabilecek konularda yöneticilerle olan görüş aykırılıkları,

d) Bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri içerisinde yer alan önemli zayıflıklar ve riskler.

(9) Sözlü olarak bilgilendirmenin yapıldığı durumlarda denetçi çalışma kâğıtlarında bildirilen hususları ve alınan cevapları belgelendirir.

(10) Denetçiler, BSD çerçevesinde ilgililerce kendilerine tevdi edilen dokümantasyon ve belgeleri işlerinin gerektirdiği süre içinde iyi niyetle ve değiştirmeden muhafaza etmekle ve işin bitiminde iadesiyle yükümlüdürler. Denetim kanıtı oluşturan dokümanların kopyaları yetkili kuruluş tarafından saklanabilir.

(11) Yetkili kuruluşlar ve denetçiler, BSD faaliyetleri dolayısıyla öğrendikleri ve ilgili düzenleme hükümlerine göre sır kapsamında bulunan bilgilerin kendi nezdlerinde korunmasına ilişkin tedbirleri alır, bu bilgileri kanunen açıkça yetkili kılınanlardan başkasına açıklayamaz ve doğrudan veya dolaylı şekilde kendi yararlarına kullanamazlar.

(12) Denetlenen tarafından BSD'ye ilişkin bilgi ve belgelerin yetkili kuruluşa verilmemesi halinde bu durum Kuruma ivedilikle bildirilir.

(13) Yetkili kuruluşların denetçilerinde değişiklik yapılması veya denetçi yardımcısı dışında denetçi istihdam edilmesi halinde, değişiklik veya istihdam edilme tarihinden itibaren en geç yirmi gün içinde bu kişilerin Yönetmelikte aranan şartları taşıdıklarını gösteren belgeler ile atanmalarına veya seçilmelerine ilişkin karar örneklerinin Kurumca belirlenen usul ve esaslara uygun olarak Kuruma bildirilmesi zorunludur. Kurumca yapılan değerlendirme neticesinde kırkbeş gün içerisinde olumsuz görüş bildirilmeyen değişiklikler geçerli sayılır.

(14) Yetkili kuruluş, BSD'den kaynaklanabilecek riskleri de karşılayabilecek kapsamda mesleki sorumluluk sigortası yaptırmakla yükümlüdür.

(15) Yetkili kuruluş, istihdam ettiği denetçiler tarafından bu Yönetmelik kapsamında düzenlenecek çalışma kâğıtlarını ve denetime ilişkin her türlü bilgi ve belgeyi istenildiğinde Kuruma göndermek ya da Kurumun denetime yetkili meslek personeline sunmak zorundadır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Bilgi Sistemleri ve Bankacılık Süreçleri Denetimine İlişkin Esaslar

Bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri denetimi ve amacı

MADDE 21 – (1) BSD; bilgi sistemleri yönetimi kapsamında yer alan süreç, faaliyet, yazılım ve donanım gibi bilgi sistemi unsurları ve bankacılık faaliyetlerine ilişkin süreçler ile bu sistem ve süreçler dâhilinde tesis edilen iç kontrollerin değerlendirilmesi sonucunda görüş oluşturulması ve rapora bağlanması aşamalarından oluşan süreçtir.

(2) BSD'nin temel amacı denetlenenin bilgi sistemleri ve bankacılık süreçlerinin ve bu sistem ve süreçlere ilişkin iç kontrollerinin uyumluluk, etkinlik ve yeterliliği hakkında görüş oluşturulmasıdır.

Bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri denetiminin kapsamı

MADDE 22 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında yapılacak olan denetim çalışması bu Yönetmeliğin 24 üncü maddesinde tanımlanan bilgi sistemleri denetimi ile yine bu Yönetmeliğin 25 inci maddesinde tanımlanan bankacılık süreçleri denetiminden oluşur.

(2) Denetçi, banka bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri kapsamında inceleyeceği süreç, sistem, faaliyet ve kontrol mekanizmalarını, risk odaklı bir bakış açısıyla ve önemlilik kriterini esas alarak yazılı olarak belirler. Bununla birlikte denetçi, önemlilik kriteri çerçevesinde belirlediği denetimlerin kapsamının; bu Yönetmelik kapsamında oluşturacağı denetim görüşüne makul güvence sağlamak için yeterli denetim kanıtı elde edecek şekilde olmasını temin eder.

(3) Denetlenenin iç kontrol sistemiyle ilgili olarak iç sistemleri bünyesinde yürütülen faaliyetler, 26 ncı madde kapsamında ve bankacılık süreçlerinin denetimi dâhilinde incelenir.

(4) Bankacılık süreçleri denetimi her yıl, bilgi sistemleri denetimi ise iki yılda bir kez yapılır.

(5) Kurum, gerekli gördüğü hallerde denetlenenlerden herhangi biri ya da tüm denetlenenler için, bu denetimlerin kapsamını ve sıklığını farklılaştırabilir.

(6) Konsolide BSD kapsamında denetime tâbi tutulacak kuruluşlar, bankaların konsolide finansal tablolarının oluşturulmasına ilişkin Kurum tarafından yapılan düzenlemelerde yer alan ve konsolide finansal tabloların oluşturulmasına dahil edilecek kredi kuruluşu veya finansal kuruluş niteliğine sahip kuruluşların tespitinde esas alınan hükümler doğrultusunda belirlenir.

(7) Denetçi, altıncı fıkra uyarınca denetime tâbi tutacağı ortaklıklarda gerçekleştireceği BSD kapsamını, önemlilik kriterini kullanarak, konsolidasyona esas finansal bilgiyi üreten bilgi sistemleri ve süreçler üzerindeki kontrollerin uyumluluk, etkinlik ve yeterliliğinin tespit edilmesini sağlayacak şekilde yazılı olarak belirler.

Bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri denetimi ile bağımsız denetimin ilişkisi

MADDE 23 – (1) Bağımsız denetim ile BSD; birbirlerinin kapsam ve sonucunu etkileyecek hususlar ihtiva etmeleri nedeni ile bütünsel bir yaklaşım içinde planlanır ve uygulanır.

(2) Denetçi BSD kapsamını belirlerken ve bu kapsamdaki çalışmalarını yürütürken; denetim görüşünü destekleyecek düzeyde yeterli denetim kanıtı elde edilmesinin yanı sıra, bağımsız denetime ilişkin denetim riski değerlendirmelerini desteklemek için de denetim kanıtı elde edilmesini gözetir.

(3) Yönetmeliğin 22 nci maddesindeki çerçeve ile sınırlı olmak üzere, BSD kapsamındaki faaliyetler gerçekleştirilirken, BDYFY'nin 35 inci maddesinde ifade edilen denetim konuları dikkate alınır.

(4) Bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri denetimine ilişkin görüşün “şartlı”, “olumsuz” ya da “görüşten kaçınma” şeklinde olması durumunda; görüş ve görüşe esas teşkil eden tespitler finansal denetçiye yazılı olarak iletilir.

Bilgi sistemleri denetimi

MADDE 24 – (1) Denetçi, bilgi sistemleri genel kontrollerini, önemlilik kriterini esas alarak belirlediği kapsam dâhilinde uyumluluk, etkinlik ve yeterlilik açısından incelemeye tâbi tutar.

(2) Genel kontroller, tesis edilmelerinde esas alınan çerçeve, standart ya da metodolojiden bağımsız olarak; bankalarda bilgi sistemleri yönetiminde esas alınacak ilkelere ilişkin Kurum tarafından yapılan düzenlemelerdeki hükümler gözetilerek, COBIT'e göre denetlenir.

(3) Genel kontrollerin uyumluluk, etkinlik ve yeterliliğine ilişkin inceleme çalışmalarını tamamlayıcı bir unsur olarak; olgunluk modeli çerçevesinde ilgili kontrol hedefine ilişkin sürecin olgunluk seviyesi de belirlenir. İlgili kontrol hedefine ilişkin sürecin olgunluk seviyesi değerlendirilirken süreci oluşturan detaylı kontrol hedeflerinin tamamı dikkate alınır.

Bankacılık süreçleri denetimi

MADDE 25 – (1) Denetçi, denetlenenin bankacılık süreçlerini ve bu süreçler üzerindeki iç kontrollerini, önemlilik kriterini esas alarak belirlediği kapsam dâhilinde uyumluluk, etkinlik ve yeterlilik açısından incelemeye tâbi tutar.

(2) Bankacılık süreçlerinin denetimi kapsamında bankacılık faaliyetlerine ilişkin aşağıda yer alan süreçler ve gerekli görülen diğer süreçler ile ilgili hususlar önemlilik kriteri çerçevesinde dikkate alınarak değerlendirilir.

a) Mevduat Süreci: Mevduat hesaplarına ilişkin işlemler, çek/senet, fon transferi ve tahsilat işlemleri, mevduatın sınıflandırılması, tasarruf mevduatı kapsamının belirlenmesi ve tasarruf mevduatı sigorta primlerinin hesaplanması gibi hesaplama kontrolleri, kara para aklanmasına ilişkin kontroller, işlemlerin muhasebeleştirilmesi ve süreçteki diğer kontrolleri,

b) Bireysel/Kurumsal Kredi Süreçleri: Kredi başvurularının alınması, değerlendirilmesi, kredi tahsisi ve kullandırımı işlemleri ve onayları, teminatlandırma, kredi limitleri ile kredi geri ödeme tabloları ve hesaplamalarına ilişkin kontroller, takip hesaplarına aktarım süreci ve karşılık hesaplamaları, kredilerin sınıflandırılması, yaşlandırma raporlarının hazırlanması ve yeniden yapılandırma işlemleri, işlemlerin muhasebeleştirilmesi ve diğer süreç kontrolleri,

c) Muhasebe Süreci: Faiz, gelir/gider tahakkuku ve reeskont hesaplamaları, işlem bazında tek düzen hesap planına uygunluk, amortisman hesaplamaları, muhasebe fişi kesilmesine ilişkin yetkilendirme süreci, mizanın oluşumu, geriye dönük muhasebe fişi kesilmesi işlemleriyle ilgili yetkilendirmelerin varlığı ve ilgili kayıtların bütünlüğü ve izlenebilirliği, işlem numaralarının ardışıklığının sağlanması, işlem limitlerinin ve yetkilerinin kontrolü, şube ve genel müdürlük kayıtları arasındaki mutabakatlar, hesap planı düzenleme ve değişikliklerine ilişkin kontroller, defteri kebir hesapları ile yardımcı, alt ve geçici hesapların mutabakatı, yasal ve yardımcı defterler arası mutabakatlar, işlemlerin muhasebeleştirilmesi ve diğer süreç kontrolleri,

ç) Alternatif Dağıtım Kanalları Süreci: Elektronik bankacılık/alternatif dağıtım kanalları ile ilgili yetkilendirme, kimlik doğrulama, muhasebeleştirme ve diğer süreç kontrolleri,

d) Banka ve Kredi Kartları Süreci: Banka ve kredi kartı başvuru değerlendirme, limit tahsisi, kart basım ve dağıtım işlemleri, üye işyeri ve POS işlemleri, kartların kullanımı ve hediye puanı gibi uygulamalara ilişkin kontroller, takip hesaplarına aktarım süreci ve karşılık hesaplamaları, yaşlandırma raporlarının hazırlanması ve yeniden yapılandırma işlemleri, banka ile kart merkezi mutabakatları gibi mutabakat kontrolleri, işlemlerin muhasebeleştirilmesi ve diğer süreç kontrolleri,

e) Finansal Raporlama Süreci: Banka kayıtlarının ve bilgi kaynaklarının finansal raporlamalarda kullanım sürecinin kontrolü ve diğer süreç kontrolleri,

f) Ödeme Sistemleri Süreci: EFT, EMKT, Takasbank, SWIFT işlemleri ve bunlarla ilgili güvenlik kayıtları gibi ödeme sistemi kontrolleri, işlemlerin muhasebeleştirilmesi ve diğer süreç kontrolleri,

g) Hazine/Menkul Kıymetler ve Fon Yönetimi Süreci: Menkul kıymet ve fon yönetimi iş süreçlerinin kontrolü, türev ürünleri, nostro, vostro ve loro bakiyelere ilişkin mutabakatlar ve muhabir kayıtlarının kontrolü, işlemlerin muhasebeleştirilmesi ve diğer süreç kontrolleri.

(3) Bankacılık süreçleri üzerindeki kontrollerin etkinliği, ilgili bilgi sistemleri genel kontrollerinin etkin ve yeterli olmasına bağlıdır. Bu nedenle denetçi, bankacılık süreçleri üzerindeki kontrollerin uyumluluk, etkinlik ve yeterliliğine ilişkin incelemelerde bulunurken, gerekli gördüğü bilgi sistemleri genel kontrollerinin etkinlik ve yeterlilik durumunu dikkate alır. Denetçi söz konusu genel kontrolleri, denetim kapsamına dahil eder, etkinlik ve yeterlilikleri ile bankacılık süreçleri üzerindeki kontrollere olan etkilerini değerlendirir.

(4) Denetçi ikinci fıkrada ifade edilen ve önemlilik değerlendirmesi sonucunda denetim kapsamına dahil ettiği süreçler için asgari olarak aşağıdaki kontrolleri test eder;

a) Yönetimce kontrollerin etkin olarak çalışmasının engellenmesini önleyecek ya da tespit edecek kontroller,

b) Denetlenenin bilgi sistemleri genel kontrolleri ve bankacılık süreçlerindeki kontrollere ilişkin risk değerlendirme süreci,

c) Süreç ve işlemlerin sonuçlarının gözetimine ilişkin gözden geçirme, raporlama, sorgulama ve mutabakat gibi kontroller,

ç) Kontrollerin gözetimine yönelik kontroller,

d) Dönem sonuna ilişkin muhasebe ve finansal raporlama süreci üzerindeki kontroller,

e) Mükerrer bilgi sistemleri ve çift kayıt sistemi gibi sahtecilik ve usulsüzlüklerin önlenmesine ve tespit edilmesine ilişkin kontroller,

f) Faiz, masraf, komisyon, stopaj vs. oran ve miktarları, vade ve valör bilgileri ile diğer önem arz eden bankacılık bilgilerine ilişkin veri, işlem ve kayıtların bütünlüğü ve güvenilirliğine ilişkin kontroller,

g) Görevler ayrılığı prensibinin uygulanmasına ilişkin kontroller,

ğ) Yetkilendirme ve erişim kontrolleri ile bu kontrollerin gözden geçirilmesine ilişkin kontroller,

h) Risk arz eden işlemlerin gerçekleştirilmesinde yer alan/yer alması gereken onay mekanizmaları,

ı) Veri, işlem ve kayıtların gizliliğine ilişkin kontroller,

i) Denetim izlerinin tutulması, güvenliğinin sağlanması ve düzenli olarak gözden geçirilmesi ve değerlendirilmesine ilişkin kontroller.

İç kontrol ve iç denetim sistemine ilişkin değerlendirme

MADDE 26 – (1) Denetçi, bilgi sistemleri genel kontrolleri ve bankacılık süreçleri üzerindeki kontrollerle sınırlı olmak üzere denetlenenin iç kontrol ve iç denetim sistemleri bünyesinde yürüttüğü çalışmalarını önemlilik kriteri çerçevesinde değerlendirir. Bu kapsamda;

a) İç kontrol sistemine ilişkin yürütülen faaliyetler incelenirken asgari olarak:

1) Kontrol ortamına ilişkin hususlar,

2) Yönetim tarafından etkin ve yeterli bir iç kontrol sisteminin tesis edilmesi, işletilmesi ve gözetimine ilişkin benimsenen yaklaşım ve uygulaması,

3) Kanununun 75 inci maddesinde çerçevesi çizilen etik ilkelerin uygulanması ve çalışanların bu konudaki farkındalık düzeyi dikkate alınır.

b) İç denetim biriminin iç kontrol sisteminin etkinlik, yeterlilik ve uyumluluğunun gözetimine ilişkin yürüttüğü faaliyetler ve performansını değerlendirir.

c) İç denetim biriminin değerlendirilmesi kapsamında denetlenenin bilgi sistemleri denetimi faaliyetleri dikkate alınır. Denetlenenin bilgi sistemleri denetimi fonksiyonu değerlendirilirken asgari olarak;

1) Ekibin organizasyon içerisindeki yeri ve bağımsızlığı,

2) Ekibi oluşturan personelin nitelik ve sayı açısından yeterliliği,

3) Planlanan ve gerçekleştirilen denetim çalışmaları,

4) Denetim sonuçlarının takibi

incelenir.

ç) Denetçi, denetlenenin iç kontrol sistemine ilişkin risk değerlendirme sürecinde yürütülen faaliyetler ve performansını değerlendirir.

Bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri denetimi faaliyetlerinin yürütülmesi

MADDE 27 – (1) BSD faaliyetlerini gerçekleştirilebilmesi için bağımsız denetim kuruluşunun bu Yönetmelik kapsamında; denetim yapma yetkisini haiz olması ve denetlenenle denetim sözleşmesi yapmış olması gereklidir.

(2) Yetkili kuruluşlar, bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri denetiminin gerçekleştirileceği dönemde, denetlenenin bağımsız denetim faaliyetini de yürütüyor olmak zorundadırlar.

(3) Bankacılık süreçleri denetimi, yetkili kuruluş tarafından bu faaliyeti yürütmekle görevlendirilen finansal denetçi tarafından, bilgi sistemleri denetçisi ile birlikte gerçekleştirilir.

ALTINCI BÖLÜM

Bilgi Sistemleri ve Bankacılık Süreçleri Denetimi Metodolojisi

Denetim stratejisi ve denetim planı

MADDE 28 – (1) Yürütülecek denetim çalışması için, denetlenenin faaliyetlerinin bilgi sistemlerine bağlılık ve bilgi sistemlerinin karmaşıklık derecesi, ekonomik, finansal beklentiler ile bunların bilgi sistemleri ile ilişkileri ve iç sistemlerinin yeterliliği hakkındaki denetçi kanaatine bağlı olarak denetimin kapsamı, zamanlaması ve yönlendirilmesini düzenleyen ve denetim planının geliştirilmesinde esas oluşturacak bir BSD stratejisi oluşturulur.

(2) BSD stratejisi, denetimin kapsamı, denetim esnasında kullanılacak önemlilik değerlendirmesi, denetlenecek süreçlerde denetim süresince meydana gelebilecek önemli değişiklikler gibi konuları içerir.

(3) Denetçi, denetim riskini makul bir düzeye indirebilecek yeterli ve uygun denetim kanıtının elde edilmesi için BSD stratejisine uyumlu bir denetim planı oluşturur.

(4) BSD stratejisi ve planı oluşturulurken, iç denetim raporları, BSD denetim raporları ile denetlenen ve Kurum arasında gerçekleşen yazışmalar dikkate alınır.

(5) BSD planlaması yapılırken, denetlenenin sistem ve süreçlerini konu alan bir risk değerlendirmesi çalışması yapılır ve bu çalışmanın sonuçları önemlilik kriteri açısından değerlendirilir.

(6) Bağımsız bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri denetim planı asgari olarak,

a) Denetim tekniklerinin türü, zamanlaması ve detay seviyesinin tanımını,

b) Önemli veya kayda değer kontrol eksikliği risklerinin değerlendirilmesinde kullanılan risk değerlendirme tekniklerinin türü, zamanlaması ve detay seviyesinin tanımını ve

c) BSD faaliyetinde görev alacak ekip üyelerinin bireysel yetenek ve yeterliliklerini dikkate alarak, denetim ekibinin sevkine ve faaliyetlerinin gözetimine ilişkin planlamayı içerir.

(7) BSD stratejisi ve denetim planı, denetim sürecinde gerekli görüldüğü takdirde nedenleri ile birlikte belgelenecek güncellenir ve değiştirilir.

(8) Denetçi, denetimi planlarken, hata, suiistimal ve yasa dışı fiillere ilişkin riskleri dikkate alır.

Denetim teknikleri ve kontrollerin test edilmesi

MADDE 29 – (1) Denetçi, denetim görüşünün oluşturulmasına makul güvence sağlayacak düzeyde yeterli ve gerekli ölçüdeki denetim kanıtlarını elde etmek için aşağıdaki denetim tekniklerinden hepsini ya da bir kısmını uygun zaman ve detay kapsamıyla kullanır:

a) Bilgi toplama,

b) Gözlem,

c) Sorgulama ve doğrulama,

ç) Yeniden gerçekleştirme,

d) Yeniden hesaplama,

e) Analitik inceleme.

(2) Denetçi, test edeceği kontrollerin kapsamını, önemlilik ilkesini gözeterek ve test edeceği kontrol kümesinin bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri ile bu sistem ve süreçler üzerindeki kontrollerin bütününe etkinliği, yeterliliği ve uyumluluğu hakkında kendisine makul bir güvence sağlayacak şekilde belirler.

(3) Bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri üzerindeki kontrollerin etkin, yeterli ve uyumlu olduğuna dair görüş verilebilmesi için, incelemeye tâbi tutulan tüm kontrollerin, tasarım ve işletiminin etkinlikleri ve uyumluluklarının test edilmesi gerekir.

(4) Denetçi, denetim riskini makul düzeye indirebilmek için, test ettiği kontrolle ilişkili önemli veya kayda değer kontrol eksikliği riskinin yüksek olduğu alanlarda tespit riskini düşürecek şekilde testlerini detaylandırır, örneklem hacmini genişletir ve kanıtlarının yeterlilik ve güvenilirlik seviyesini artırır.

(5) Denetçi kontrole ilişkin test kapsamını belirlerken ilgili kontrolün uygulanma sıklığı, faal olma durumu açısından güvenilen süre, kontrollerdeki sapma beklentisi gibi kontrol karakteristiklerini dikkate alır.

(6) Denetçi sadece bilgi toplama tekniğini kullanarak elde ettiği denetim kanıtıyla bir kontrolün etkinlik, yeterlilik ve uyumluluğuna ilişkin görüş oluşturamaz.

(7) Denetçi, bir kontrolü test ederken dikkate alacağı zaman boyutunu denetim döneminin bütününe ilişkin görüş oluşturacak şekilde belirler.

Denetim örnekleme

MADDE 30 – (1) Denetim örnekleme; denetim tekniklerinin, tüm kalemlerin seçilme şansı olacak şekilde denetime ilişkin bir ana kütle için yüzde 100'ünden daha azına uygulanmasını ifade eder. Denetim örnekleme denetçiye, örneklerin alındığı toplam veri seti ile ilgili görüş oluşturulabilmesini teminen seçilen örneklerle ilgili denetim kanıtlarını elde etme ve değerlendirme olanağı sağlar. Denetim örneklemede, istatistiki ya da istatistiki olmayan yaklaşımlar kullanılabilir.

(2) Denetçi, denetim örneğini oluştururken, denetim tekniğinin amacını ve örneğin seçileceği ana kütle için niteliklerini göz önünde bulundurmak zorundadır.

(3) Denetçi, örnek hacmini belirlerken, denetim riskinin kabul edilebilir derecede düşük bir seviyeye indirilip indirilmediğini dikkate almak zorundadır. Örnek hacmi, denetçinin kabul edebileceği denetim riski seviyesinden etkilenir. Denetçinin kabul edebileceği risk düşüktüğü, örnek hacminin de o oranda artması gerekir.

(4) Denetçi, ana kütle için içerisinde örneklenebilecek tüm örnekleme birimlerinin seçilme şansı olduğu beklentisiyle örnek seçimini yapar. Örneklemenin amacı ana kütle için tümüne ilişkin sonuçlar ortaya çıkarmak olduğundan, denetçi ana kütle için temsil edecek özelliklere sahip ve önyargılardan uzak örnekler seçmeye gayret eder.

Denetim kanıtı

MADDE 31 – (1) Denetim kanıtı, denetçinin bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri üzerindeki kontrollerin etkinlik, yeterlilik ve uyumluluğuna ilişkin görüşünü dayandırdığı sonuçlara ulaşmak amacıyla kullandığı tüm bilgilerdir.

(2) Denetçi; görüşünü dayandırdığı güvenilir, yeterli ve uygun denetim kanıtlarını elde edebilmek için gerekli denetim prosedürlerini tasarlar ve gerçekleştirir.

(3) Test edilmek üzere seçilen her bir kontrolün; etkinlik ve yeterliliğine ilişkin gerekli denetim kanıtı seviyesi, ilgili kontrolün çalışmaması durumunda önemli veya kayda değer kontrol eksikliğine sebebiyet verme ihtimaline bağlıdır.

(4) Denetçinin, güvenilir denetim kanıtı elde edebilmesi için, uyguladığı denetim tekniklerinin dayandığı bilgilerin tam ve doğru olması gerekir. Denetçi, denetim tekniklerini uygularken tam ve doğru olduğuna ilişkin yeterli araştırmayı yapmak koşuluyla denetlenen tarafından üretilen bilgileri de kullanabilir.

Bulguların değerlendirilmesi

MADDE 32 – (1) Denetçi, denetim çalışmasının sonunda, tespit ettiği her bir kontrol zayıflığını ayrı ayrı inceler ve bu zayıflıkları hem tek başlarına, hem de birlikte

oluşturacakları farklı kombinasyonlarla değerlendirerek bunların kayda değer kontrol eksikliği veya önemli kontrol eksikliği olarak sınıflandırılmasını nitel ve nicel yöntemler kullanarak gerçekleştirir.

(2) Denetçi, kontrol zayıflıklarını değerlendirirken temel olarak; bunların birlikte veya ayrı ayrı; sebep olabileceği yanlışlıkların ortaya çıkma olasılığını ve ortaya çıktığındaki etkisini göz önünde bulundurur.

(3) Denetçi, bilgi sistemleri genel kontrollerine ilişkin kontrol zayıflıklarını değerlendirirken, bunların bankacılık süreçleri üzerindeki kontrollere olan etkisini de dikkate alır.

(4) Denetçi, denetim esnasında aşağıdaki alanlardan herhangi birinde kontrol zayıflığı ile karşılaşması durumunda bunları en azından kayda değer kontrol eksikliği olarak kabul eder:

- a) Türkiye Muhasebe Standartlarının uygulanmasına ilişkin politikalar,
- b) Kanun ve bu Kanuna istinaden yayımlanan alt düzenlemeler ve talimatların gereğinin yerine getirilmesine ilişkin kontroller,
- c) Sahteciliği önleyen kontroller veya programlar,
- ç) Rutin veya sistematik olmayan işlemler ve
- d) Yıllonun finansal raporlama süreci.

(5) Denetçi aşağıdaki durumlardan herhangi biriyle karşılaşması halinde bunları en azından kayda değer kontrol eksikliği olarak kabul eder ve önemli kontrol eksikliğine güçlü birer işaret olarak algılar:

a) Hata veya sahtecilik nedeniyle, denetlenenin varlık ve yükümlülüklerinin farklı şekilde yansıtılarak mevzuatta tanımlanan ve yasal yükümlülükler bakımından denetlenen ile ilgili alınması gereken kararları veya sağlıklı bir finansal değerlendirme yapılmasını etkileyecek şekilde, önceden yayımlanmış olan finansal tablolar üzerinde düzeltmeler yapılması,

b) Cari döneme ait finansal tablolarda veya verilerde denetlenenin iç kontrol birimlerince önceden fark edilmemiş olan önemli bir yanlış beyanın denetim esnasında denetçi tarafından tespiti,

c) Denetlenenin farklı birimlerinden aynı hususa ilişkin olarak gelen bilgi, belge ve veriler arasında tutarsızlık olduğunun tespit edilmesi,

ç) Denetlenenin yönetimi tarafından denetçiye verilen beyanlarda kasıt içermese dahi önemli bir yanlış beyanın tespit edilmesi,

d) Aksiyon planında yer verilen taahhütlerin yerine getirilmemiş olması,

e) Denetlenenin profili dikkate alınarak iç denetim ve risk yönetim fonksiyonlarının etkin bir iç kontrol ortamının tesis edilmesi için gerekli olduğunun düşünüldüğü durumlarda, bilgi sistemlerine yönelik söz konusu fonksiyonların bulunmaması veya etkin olmaması,

f) Bilgi sistemleri ile bankacılık faaliyetlerine ilişkin süreç ve sistemler kapsamında mevzuata uyum kontrolünü sağlayacak bir birimin/fonksiyonun bulunmaması veya etkin olmaması,

g) Yönetici veya yöneticilerin dâhil olduğu küçük dahi olsa bir sahteciliğin tespit edilmesi,

ğ) Yöneticilere iletilmiş olan kayda değer bir kontrol eksikliğinin makul bir süre geçmesine rağmen hala düzeltilmemiş olması,

h) Etkin bir iç kontrol ortamının tesis edilmemiş olması ve

ı) Denetim komitesince, muhasebe, finansal raporlama ve iç kontrol sistemi üzerinde etkin bir gözetimin tesis edilmemiş olması.

Yönetim beyanı

MADDE 33 – (1) Banka, bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri üzerindeki iç kontrolleri hakkında denetim dönemi itibariyle yönetim kurulu tarafından düzenlenen yönetim beyanını denetçiye sunar.

(2) Denetçi, denetim görüşünü oluştururken yönetim beyanını ve bu beyana mesnet teşkil eden çalışmalarını inceler. Denetçi, bu inceleme sonucunda beyanda eksiklik veya yanlışlık tespit ederse denetim raporunda bu tespitlere yer verir.

(3) Denetlenen yönetim kurulunun yönetim beyanını vermeyi reddetmesi durumunda, BSD raporunu imzalamaya yetkili kişiler şartlı görüş bildirebilir, görüş bildirmekten kaçınılabılır veya 34 üncü maddede belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde denetimden çekilmek için yetkili kuruluş yönetimine teklifte bulunabilirler. Yetkili kuruluşun çekilme kararı alması halinde durum gerekçeleri ile birlikte en geç yedi gün içinde Kuruma bildirilir.

(4) Bu Yönetmelik kapsamında yönetim beyanına ve uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından belirlenir.

Denetim görüşünün oluşturulması ve denetim mektubu

MADDE 34 – (1) Denetim raporunu imzalamaya yetkili kişiler, yapılan denetim sonucunda herhangi bir önemli kontrol eksikliğinin bulunmaması ve denetim kapsamında herhangi bir kısıtlama ya da engelleme ile karşılaşılması durumunda, kendilerine bağlı bağımsız denetim ekiplerinin de görüşlerini alarak, ek-10'da yer alan örneğe uygun olarak olumlu görüş bildirirler.

(2) Denetim raporunu imzalamaya yetkili kişiler, kendilerine bağlı bağımsız denetim ekiplerinin de görüşlerini alarak;

a) Yapılan denetim sonucunda en az bir önemli kontrol eksikliğiyle karşılaşmalarına rağmen, bu eksikliklerin denetlenenin bilgi sistemleri ile bankacılık süreç ve sistemlerinin bütününe veya büyük bir kısmını etkilemediğini düşündükleri,

b) Görüş bildirmekten kaçınmayı gerektirecek önemde olmamakla birlikte, BSD faaliyetlerini sınırlayan herhangi bir hususun varlığı veya yeni tesis edilmiş bir sistem veya süreç hakkında yeterince bilgi edinememeleri veya

c) Denetim görüşünün oluşturulması için yeterli ve uygun denetim kanıtının elde edilememesi

durumlarında ek-11'de yer alan örneğe uygun olarak şartlı görüş bildirirler.

(3) Denetim raporunu imzalamaya yetkili kişiler, yapılan denetim sonucunda rastlanılan önemli kontrol eksikliklerinin tek başlarına veya beraber değerlendirildiklerinde,

a) Denetlenenin bilgi sistemleri ile bankacılık süreçlerinin bütününe veya büyük bir kısmını etkilediğine ilişkin kanaat edinmeleri veya

b) 33 üncü maddenin birinci fıkrası uyarınca hazırlanan yönetim beyanı ile denetçinin denetlenen bünyesinde gerçekleştirdiği denetim sonrasında önemli bir kontrol eksikliğinin bütün önemli taraflarıyla eksik veya yanlış aktarılmasından kaynaklanan bir farklılık bulunması

durumlarında kendilerine bağlı bağımsız denetim ekiplerinin de görüşlerini alarak, ek-12'de yer alan örneğe uygun olarak olumsuz görüş bildirirler.

(4) Denetim raporunu imzalamaya yetkili kişiler, denetim çalışmalarında karşılaşılan belirsizlik ve sınırlamaların görüş belirtilmesini engelleyecek derecede önemli olduğunu düşündükleri durumlarda, kendilerine bağlı bağımsız denetim ekiplerinin de görüşlerini alarak, bilgi sistemleri ile bankacılık süreçleri üzerindeki kontroller hakkında görüş bildirmekten kaçınılabılır. Bu durumda denetim mektubu ek-13'te yer alan örneğe uygun olarak düzenlenir. Görüş bildirmekten kaçınma durumunda düzenlenecek raporda, kaçınmaya yol açan nedenlere ilişkin denetçi görüşlerine yer verilmesi şarttır.

(5) Bankalarda ve konsolidasyona tabi ortaklıklarında gerçekleştirilen BSD sonucunda bu Yönetmeliğin 5 inci ve 7 nci maddelerinde belirtilen hükümler ile bu maddede belirtilen görüş çeşitleri çerçevesinde; olumlu, şartlı veya olumsuz görüşe varılması hallerinde, sırasıyla ek-14, ek-15, ek-16'da yer alan örneklere uygun olarak denetim mektubu düzenlenir. Görüş bildirmekten kaçınmayı gerektirecek şartların varlığı halinde ise, denetim mektubu ek-17'de yer alan örneğe uygun olarak düzenlenir.

Denetim çalışmalarının belgelendirilmesi

MADDE 35 – (1) Denetçi; raporunda yer vereceği görüşlerini desteklemek ve denetimin bu Yönetmelik hükümlerine uygun şekilde planlandığına ve gerçekleştirdiğine dair kanıt sunmak amacıyla denetimi gerçekleştirdiği süre zarfında çalışma kâğıtlarını hazırlar.

(2) Çalışma kâğıtları, toplanan kanıtların ve denetim raporunun nihai hale getirilmeden gözden geçirilmesine ve değerlendirilmesine imkân verecek şekilde hazırlanır.

(3) Denetçi, çalışma kâğıtlarını, yürütülen denetim çalışması ile hiçbir bağlantısı olmayan tecrübeli bir denetçinin:

a) Gerçekleştirilen denetimin bu Yönetmelikle belirlenen hükümlere uygunluğunu,

b) Toplanan denetim kanıtları ve uygulanan denetim tekniklerinin sonuçlarını ve

c) Denetim sırasında ortaya çıkan önemli hususlar ve bunlarla ilgili ulaşılan değerlendirmeleri

kavrayabilmesine olanak sağlayacak şekilde hazırlar.

(4) Çalışma kâğıtları kağıt veya elektronik ortamda tutulabilir.

(5) Çalışma kâğıtları üzerindeki tasarruf yetkisi denetçinin istihdam edildiği yetkili kuruluşa, denetim dış hizmet alımı ile gerçekleştirilmesi halinde ise ilgili bağımsız denetim kuruluşuna aittir. Çalışma kâğıtları, denetlenenin yazılı izni olmaksızın Kurum dışındaki üçüncü kişilere verilemez veya açıklanamaz. Çalışma kâğıtlarının gizliliğinin ve güvenliğinin sağlanması yetkili kuruluşun sorumluluğundadır.

(6) Yetkili kuruluş, denetim raporu tarihinden sonraki 60 gün içerisinde tüm çalışma kâğıtlarının bir araya getirilmesinden sorumludur. Çalışma kâğıtları denetim raporu tarihinden itibaren en az beş yıl süreyle saklanır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Genel İlkeler ve Sorumluluklar

Bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri denetimi sözleşmesi

MADDE 36 – (1) BSD, yetkili kuruluş ile denetlenen arasında imzalanacak yazılı sözleşme çerçevesinde yürütülür. BSD sözleşmesi, yapılacak denetimin kapsam ve içeriği üzerinde taraflar arasında tam bir mutabakat sağlandığının göstergesidir. BSD sözleşmesi, BDYFY'nin Dördüncü Bölümü kapsamında yapılacak sözleşmeye dâhil edilebilir.

(2) BSD sözleşmeleri, denetlenenin yönetim kurulunca onaylanarak yürürlüğe girer.

(3) Konsolide BSD sözleşmeleri hariç tutulmak üzere, denetlenen, yetkili kuruluş ile aralarındaki sözleşmeye ilişkin bilgileri usul ve esasları Kurum tarafından belirlenecek şekilde, sözleşmenin imzalanmasını takip eden otuz gün içinde Kuruma ulaştırır.

(4) Yetkili kuruluş, denetlenen ile denetim sözleşmesi yapmadan önce BSD'nin kapsam ve planlamasını belirlemek amacıyla gerekli ön araştırmayı yapmak zorundadır. Ön araştırma kapsamında, denetim sürecini olumlu ya da olumsuz etkileyebilecek hususların varlığı ve yetkili kuruluş değişikliği halinde bunun nedenleri ile ilgili olarak önceki dönemlerde denetimi üstlenen yetkili kuruluşlardan bilgi talep edilebilir. Denetlenen, önceki yetkili kuruluşa cari dönem için sözleşme yaptığı yetkili kuruluşun unvanını bildirir ve talep edilen bilgilerin verilmesi için yetkilendirir. Önceki yetkili kuruluş, bu kapsamda kendilerinden talep edilen bilgileri vermek zorundadır.

- (5) BSD sözleşmelerinde, asgari olarak aşağıdaki unsurların bulunması zorunludur;
- Denetçinin uymakla yükümlü bulunduğu düzenlemeler,
 - BSD'nin amacı, kapsamı varsa özel nedenleri,
 - Yetkili kuruluş tarafından anlaşma kapsamında sunulacak hizmetler,
 - Tarafların sorumluluk ve yükümlülükleri,
 - Denetimde görevlendirilecek denetçiler ile bunların yedekleri,
 - Denetim ekibinde görevlendirilenlerin unvanları, öngörülen çalışma süreleri ve her biri için uygun görülen ücret tutarının ayrıntılı dökümü,
 - Denetimin başlama ve bitiş tarihleri,
 - BSD raporunun ve istenmesi halinde özel amaçlı denetim raporunun şekli ve bu raporların hazırlanma nedenleri,
 - Denetim raporunun teslim edileceği tarih.

(6) Denetçinin çalışma alanının önemli ölçüde sözleşme hükümlerine aykırı olarak sınırlandırılması, bilgi sistemleri ve bankacılık süreçlerine ilişkin bilgi ve belgelerin elde edilememesi veya benzeri durumların oluşması halinde sözleşme, yazılı gerekçe göstermek ve Kuruma önceden bildirimde bulunmuş olması koşuluyla, yetkili kuruluş tarafından feshedilebilir. Yetkili kuruluş bu durumu, denetimden çekilme gerekçeleriyle birlikte derhal Kuruma bildirir. Çekilen yetkili kuruluş çalışma kâğıtlarını ve gerekli tüm bilgileri, yerine geçecek olan yetkili kuruluşun incelemesine imkân sağlamak ve istenilmesi halinde bu dokümanlara ait uygun kopyaları sağlamakla yükümlüdür. Çekilen yetkili kuruluşun yerine geçecek yetkili kuruluşun Kurum tarafından uygun görülmesi şarttır.

(7) Denetçi, denetlenenin bazı faaliyetlerini destek hizmeti kuruluşu aracılığı ile yürütmesi halinde BSD sözleşmesinde, destek hizmeti kuruluşu bünyesinde denetim yapılabilmesini temin eden hükümler bulunmasını sağlar.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Bilgi Sistemleri ve Bankacılık Süreçleri Denetiminde İşbirliği

Başka taraflarca yapılan çalışmalardan yararlanma ve işbirliği

MADDE 37 – (1) Denetçi, görüşüne dayanak teşkil edecek temel kanıtları edinmek için yeterli çalışmayı bizzat gerçekleştirir. Bununla birlikte denetim çalışmasının yapı, zamanlama ve detay seviyesi açılarından genişletilmesi amacıyla diğer yetkili kuruluşların, denetlenenin iç sistemler birimlerinin ve uzman şahısların çalışmalarından yararlanabilir.

(2) Başka taraflarca gerçekleştirilen çalışmalardan yararlanmak, denetçinin denetime ilişkin sorumluluğunu azaltmaz. Denetçi, yararlandığı çalışmalara raporunda referans veremez.

(3) Denetçi, denetim çalışmasında, denetlenenin iç sistemlerinin yeterliliği ve bağımsızlığı hakkındaki kanaatine bağlı olarak, denetlenenin iç denetim ve iç kontrol faaliyetlerini göz önünde bulundurarak mümkün olduğunca tekrardan kaçınmaya özen gösterir.

(4) Bağımsız bilgi sistemleri başdenetçisi, başka taraflarca gerçekleştirilen çalışmalardan hangi detay seviyesinde yararlanılabileceğinin tespiti için asgari olarak,

- Çalışmanın kapsamının uygunluğu ve denetim programının yeterliliğini,
- İncelenen kontrollerin yapısını,
- Çalışmayı gerçekleştiren şahısların mesleki yeterlilik, özen, tarafsızlık ve bağımsızlığını ve
- Çalışmanın genelini değerlendirmeye yetecek kadarını test etmek suretiyle kalitesini değerlendirir.

(5) Önceki BSD'yi gerçekleştiren yetkili kuruluş ve denetçi, denetimine esas teşkil eden her türlü bilgi ve belgeyi gizlilik ilkesi çerçevesinde, BSD'yi yapacak yetkili kuruluş ve kişilere sağlamakla yükümlüdür.

(6) Denetlenenin iç denetçileri ve iç kontrol faaliyetlerinden sorumlu olanlar, kendi raporları dâhil ihtiyaç duyulan bütün bilgileri denetçilere vermekle yükümlüdürler.

Kurum ve yetkili kuruluşlar arası işbirliği

MADDE 38 – (1) Kurum tarafından denetlenen nezdinde gerçekleştirilen BSD faaliyetlerinde sağlanan bilgiler, gerektiğinde ilgili denetçiler ile paylaşılabilir.

(2) Kurum personeli, yetkili kuruluşların BSD sürecinin her aşamasına, bilgi ve becerilerini geliştirmek amacıyla, denetçi bağımsızlığı ilkesini zedelemeksizin izleyici sıfatı ile eşlik edebilir. Kurum personeli, yetkili kuruluşun bilgi birikimini şahsına veya bir başka yetkili kuruluşa çıkar sağlamak için kullanamaz. Yetkili kuruluş, Kurum personelinin süreçte yer alması ve bilgi birikimini artırması bakımından gerekli katkı ve çabayı gösterir.

(3) Yetkili kuruluş ikinci fıkra hükümlerinin uygulanmasına yönelik olarak bankalardaki denetim programını, Kurumun talebine bağlı olarak, denetim çalışmalarının fiilen başlamasından önce Kuruma bildirir.

Destek hizmeti kuruluşunun denetlenmesi

MADDE 39 – (1) Denetçi, denetlenenin dış kaynak kullanımı ile gerçekleştirdiği hizmetlerin bilgi sistemlerini ve bankacılık süreçlerini nasıl etkilediğini göz önünde bulundurur, denetimini buna göre planlar ve etkin bir denetim yaklaşımı geliştirir.

(2) Denetçi, destek hizmeti kuruluşunun, sunduğu hizmete ilişkin sahip olduğu, güncelliğini yitirmemiş denetim raporu, sertifika gibi belgelerden bu Yönetmeliğin 37 nci maddesi kapsamında faydalanabilir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Bilgi Sistemleri ve Bankacılık Süreçleri Denetimi Raporu ve Bildirimi

Bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri denetimi raporu

MADDE 40 – (1) BSD raporu, önemlilik kavramı da dikkate alınarak, bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri üzerinde değerlendirmelere yer verilen ve denetçinin kanaatinin net bir dille yazılı olarak açıklandığı metindir. Denetçinin görevi, bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri üzerindeki kontroller hakkında denetim kanıtlarını toplayıp incelemek, değerlendirmek ve bu kanıtlar üzerinde bir sonuca ulaşarak denetim hakkında kanaat oluşturmaktır.

(2) Denetçi, denetim çalışmaları sonrasında BSD raporunu düzenlemek zorundadır. Rapora ilişkin esas ve usûller Kurul tarafından düzenlenir.

(3) BSD raporu, denetimin gerçekleştirildiği döneme ait faaliyetlerin tamamını kapsar. Tamamlanan raporlar, yetkili kuruluş sorumlu bilgi sistemleri bağımsız başdenetçisi veya bilgi sistemleri denetimi dış hizmet alımı ile gerçekleştirilmiş ise ilgili firmanın imzalamaya yetkili kıldığı kişi ile BDYFY'de tanımlanan sorumlu ortak başdenetçi tarafından imzalanır. Yetkili kuruluşun, bu Yönetmelikte sayılan tecrübe koşullarını sağlaması kaydıyla, bir sorumlu ortak başdenetçiyi bilgi sistemleri denetimini yürütmekle görevlendirmesi halinde, denetim raporu, sorumlu bilgi sistemleri başdenetçisi yerine diğer sorumlu ortak başdenetçi ile birlikte bu kişi tarafından imzalanabilir.

(4) BSD raporu, Kurum tarafından aksi belirtilmedikçe, bağımsız denetim raporuyla birlikte tamamlanır ve yetkili kuruluşu temsil ve ilzama yetkili olanların imzasını taşıyan bir yazı ekinde denetlenenin yönetim kurulu başkanlığına, denetim komitesine ve iki nüsha olarak Kuruma iletilir. 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu hükümlerine

göre oluşturulan güvenli elektronik imza ile imzalanmış BSD raporunun elektronik ortamdaki kopyası da aynı süre içerisinde Kuruma gönderilir.

(5) BSD raporunun içeriği gizli bilgi niteliği taşır ve herhangi bir ortamda yayımlanmaz. Bu bilgilerin gizliliği ve güvenliği, Kurumun, yetkili kuruluşların, bu Yönetmelik kapsamında bağımsız denetim kuruluşlarının, dış hizmet sağlayan kuruluşların ve denetlenenin sorumluluğundadır. Denetlenenler, denetim sonuçlarını içerecek beyanatlar veremezler ve bu hususları reklam amaçlı kullanamazlar.

ONUNCU BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Denetçilerinin bankalarda görev almaları

MADDE 41 – (1) Denetçiler, son iki yıl içinde denetim sürecine katıldıkları bankalarda görev alamazlar.

Yönetmelikte hüküm bulunmayan haller

MADDE 42 – (1) Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde; BDYFY, uluslararası denetim standartları ve COBIT’te yer alan usul ve esaslar uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 43 – (1) 16/5/2006 tarihli ve 26170 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bankalarda Bağımsız Denetim Kuruluşlarınca Gerçekleştirilecek Bilgi Sistemleri Denetimi Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş süreci

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce yetkilendirilmiş olan bağımsız denetim kuruluşları bu Yönetmelik hükümlerine tabi olup, bu kuruluşların denetçi yardımcısı dışındaki denetçilerinin ek-4, ek-5, ek-6 ve ek-7’de yer alan beyanları doldurarak 31/5/2010 tarihine kadar Kuruma göndermeleri zorunludur.

İstisna hükmü

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihi itibariyle yetkili kuruluşlarda fiilen bilgi sistemleri başdenetçisi unvanıyla çalışanların, bu Yönetmeliğin 18 inci maddesinin yedinci ve sekizinci fıkrasında sayılan koşulları sağladığı kabul edilir.

Yürürlük

MADDE 44 – (1) Bu Yönetmeliğin 33 üncü maddesi 1/1/2011 tarihinde, diğer hükümleri 31/12/2009 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 45 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Kurum Başkanı yürütür.

DENETÇİLERİN ÖZGEÇMİŞLERİ

ADI-SOYADI :			
İKAMETGAH ADRESİ :			
ÖĞRENİM DURUMU :			
(Ayrıntılı)			
HALEN ÇALIŞTIĞI İŞYERİNİN UNVANI VE ADRESİ:			
MESLEĞİ VE GÖREV UNVANI:			
VERGİ KİMLİK NUMARASI:			
DAHA ÖNCE ÇALIŞTIĞI İŞYERLERİ			
	KURULUŞUN UNVANI	GİRİŞ-AYRILIŞ TARİHİ	GÖREV UNVANI*
-			
-			
-			
-			
DENETLENEN İŞLETMELERE İLİŞKİN BİLGİLER			
	İŞLETMENİN UNVANI	DENETİM SÜRESİ	GÖREV UNVANI
YÖNETMELİK KAPSAMINA İLİŞKİN KONULARDA ALINAN EĞİTİMLER ve SERTİFİKALAR			
YILI ve SÜRESİ	ADI	KONUSU	SERTİFİKA

* Görev unvanı kısmına: BT denetimi, BT Güvenlik, BT Kontrol, Finansal Denetim, BT Yöneticisi, BT Sistem-Network- Yazılım çalışanı/yöneticisi veya diğer olarak belirtilmeli. "Diğer" kısmı ayrıca açıklanmalıdır.

TAAHHÜTNAME
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMUNA

Birden fazla denetim şirketinde ortaklığımın bulunmadığını beyan ve taahhüt ederim.

...../...../.....

İMZA

ADI-SOYADI

UNVAN

TAAHHÜTNAME
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMUNA

Denetlenenlerde veya 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa tabi şirketlerde, denetim yapma yetkisi iptal edilmiş olan bağımsız denetim kuruluşlarında ortak veya yetki iptaline neden olan denetim faaliyetinde bağımsız denetçi veya denetçi sıfatı ile yer almadığımı beyan ve taahhüt ederim.

...../...../.....

İMZA

ADI-SOYADI

UNVAN

TAAHHÜTNAME
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMUNA

Mesleki faaliyetler dışında bir ticari faaliyette bulunmadığımı beyan ve taahhüt ederim.

...../...../.....

İMZA

ADI-SOYADI

UNVAN

TAAHHÜTNAME
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMUNA

..... A.Ş.'de tam zamanlı görev yaptığımı veya yapacağımı beyan ve taahhüt ederim.

...../...../.....

İMZA

ADI-SOYADI

UNVAN

TAAHHÜTNAME
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMUNA

Hakkımda diğer yetkili kurumlar tarafından bir disiplin kovuşturması yapılmadığını, böyle bir kovuşturma başlatıldığında en geç yedi gün içinde Kurumu bilgilendireceğimi, kovuşturma sonucunda bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri denetiminin yapılmasına engel teşkil edecek bir ceza almam halinde bulunduğum görevden en geç onbeş gün içerisinde istifa edeceğimi ve daha önce yapılan ya da yapılacak bir disiplin kovuşturması sonucunda bağımsız denetimin yapılmasına engel teşkil edecek bir ceza almadığımı ilgili kurumdan temin edeceğim belge ile tevsik edeceğimi beyan ve taahhüt ederim.

...../...../.....

İMZA

ADI-SOYADI

UNVAN

EK-7

TAAHHÜTNAME
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMUNA

Çalışanı olduğum A.Ş.'nin tarihli ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bağımsız Denetim Kuruluşlarınca Gerçekleştirilecek Banka Bilgi Sistemleri ve Bankacılık Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik kapsamındaki faaliyetleri sırasında Bankalarda Bağımsız Denetim Gerçekleştirecek Kuruluşların Yetkilendirilmesi ve Faaliyetleri Hakkında Yönetmeliğin 12 nci maddesinde belirtilen şahsıma ilişkin bağımsızlığı ortadan kaldıran hallerin varlığının ortaya çıkması durumunda A.Ş.'nin ilgili bankaya verdiği denetim hizmeti sürecinden çekileceğimi beyan ve taahhüt ederim.

...../...../.....

İMZA

ADI-SOYADI

UNVAN

EK-8

TAAHHÜTNAME
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMUNA

Denetlenecek kuruluşlara (.....A.Ş) asgari son üç yıldır yönetim ve danışmanlık hizmeti vermediğimi ve ticari ilişkide bulunmadığımı beyan ve taahhüt ederim.

...../...../.....

İMZA

AD

KAŞE-İMZA

EK-9

TAAHHÜTNAME
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMUNA

..... A.Ş 'nin bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri denetimlerini gerçekleştirirken denetim ilkelerine bağlı kalacağımı, gizlilik ve denetçi bağımsızlığı ilkesini zedelemem koşuluyla bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri denetimlerinde görev alacağımı beyan ve taahhüt ederim.

...../...../.....

İMZA

ADI-SOYADI

UNVAN

BANKA BİLGİ SİSTEMLERİ VE BANKACILIK SÜREÇLERİ DENETİM RAPORU

Olumlu Görüş

..... A.Ş. Yönetim Kuruluna:

..... A.Ş.’nin/...../..... tarihi itibarıyla/...../..... tarih sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bağımsız Denetim Kuruluşlarının Gerçekleştirilecek Banka Bilgi Sistemleri ve Bankacılık Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik kapsamında (*bilgi sistemleri ile*)* bankacılık süreçlerini denetlemekle görevlendirilmiş bulunuyoruz.

[*Banka Yönetim Kurulunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:*]

Bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri üzerindeki kontrollerin denetlenen nezdinde/...../.....tarih ve sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bankaların İç Sistemleri Hakkında Yönetmelik ile...../...../.....tarih ve sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bankalarda Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İlkelere İlişkin Tebliğ’de belirtilen usul ve esaslara uygun olarak oluşturulmasının, etkin olarak işletilmesinin ve yeterli bir kontrol ortamı tesis edilmesinin sağlanması A.Ş. Yönetimi’nin sorumluluğundadır.

[*Yetkili Denetim Kuruluşunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:*]

Bağımsız denetimi yapan kuruluş olarak üzerimize düşen sorumluluk, yaptığımız denetim çalışmasına istinaden görüş bildirmektir. Yapmış olduğumuz denetim, denetlenenin bilgi sistemleri ile bankacılık süreçleri üzerinde var olan önemli kontrol eksikliklerinin tespit edilmesine dair makul güvence sağlayacak şekilde planlanmış ve/...../..... tarih ve sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bankalarda Bağımsız Denetim Gerçekleştirecek Kuruluşların Yetkilendirilmesi ve Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik ile/...../.....tarih vesayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bağımsız Denetim Kuruluşlarının Gerçekleştirilecek Banka Bilgi Sistemleri ve Bankacılık Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik’te belirtilen usul ve esaslara uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Denetim, bilgi sistemleri ile bankacılık süreçleri ile bu sistem ve süreçler üzerindeki kontrollerin uyumluluk ile tasarım ve işletim etkinliğinin önemlilik ilkesi çerçevesinde test edilmesini, değerlendirilmesini ve ihtiyaç duyduğumuz ölçüde benzeri diğer denetim tekniklerinin uygulanmasını içermektedir. Gerçekleştirilen denetimin, görüşümüzün oluşturulmasına makul ve yeterli bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

[*Doğal Kısıtlar*]

Kontrollerin doğasında bulunan kısıtlamalar nedeniyle bilgi sistemleri ile bankacılık süreçleri üzerinde kontrol zayıflıkları bulunabilir ve tespit edilemeyebilir. Bunun yanında, bulgularımıza dayanılarak elde edilen sonuçların gelecek dönemleri kapsayacak şekilde değerlendirilmemesi gerekmektedir. Mevcut şartların değişmesi, sistemlerde veya kontrollerde değişiklik yapılması veya kontrollerin etkinlik derecesinin bozulması gibi sebeplerden ötürü; bu sonuçların zaman içerisinde değişme riski bulunmaktadır.

[*Bağımsız Denetçi Görüşü*]

Görüşümüze göre, bütün önemli taraflarıyla, A.Ş.’nin/...../..... tarihi itibarıyla (*bilgi sistemleri ile*)* bankacılık süreçleri üzerinde,/...../.....tarih ve sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bankaların İç Sistemleri Hakkında Yönetmelik’in “İç Kontrol Sistemi” başlıklı İkinci Kısım ile/...../.....tarih ve sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bankalarda Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İlkelere İlişkin Tebliğ’de belirtilen usul ve esaslara uygun olarak etkin, yeterli ve uyumlu kontroller tesis edilmiştir.

Raporun Düzenleme Yeri ve Tarihi

Sorumlu Bilgi Sistemleri Baş Denetçisinin Adı ve Soyadı, İmzası
Kuruluşun Ticari Unvanı

Sorumlu Ortak Baş Denetçinin Adı ve Soyadı, İmzası
Kuruluşun Ticari Unvanı

* Gerçekleştirilen denetimin kapsamına göre uygun ifade tercih edilir.

BANKA BİLGİ SİSTEMLERİ VE BANKACILIK SÜREÇLERİ DENETİM RAPORU

Şarh Görüş

..... A.Ş. Yönetim Kuruluna:

..... A.Ş.'nin/...../..... tarihi itibarıyla/...../..... tarih sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bağımsız Denetim Kuruluşlarının Gerçekleştirilecek Banka Bilgi Sistemleri ve Bankacılık Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik kapsamında (*bilgi sistemleri ile*)* bankacılık süreçlerini denetlemekle görevlendirilmiş bulunuyoruz.

[Banka Yönetim Kurulunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri üzerindeki kontrollerin denetlenen nezdinde/...../.....tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların İç Sistemleri Hakkında Yönetmelik ile/...../.....tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankalarda Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İlkelere İlişkin Tebliğ'de belirtilen usul ve esaslara uygun olarak oluşturulmasının, etkin olarak işletilmesinin ve yeterli bir kontrol ortamı tesis edilmesinin sağlanması A.Ş. Yönetimi'nin sorumluluğundadır.

[Yetkili Denetim Kuruluşunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bağımsız denetimi yapan kuruluş olarak üzerimize düşen sorumluluk, yaptığımız denetim çalışmasına istinaden görüş bildirmektir. Yapmış olduğumuz denetim, denetlenenin bilgi sistemleri ile bankacılık süreçleri üzerinde var olan önemli kontrol eksikliklerinin tespit edilmesine dair makul güvence sağlayacak şekilde planlanmış ve/...../..... tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankalarda Bağımsız Denetim Gerçekleştirecek Kuruluşların Yetkilendirilmesi ve Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik ile/...../.....tarih vesayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bağımsız Denetim Kuruluşlarının Gerçekleştirilecek Banka Bilgi Sistemleri ve Bankacılık Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik'te belirtilen usul ve esaslara uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Denetim, bilgi sistemleri ile bankacılık süreçleri ile bu süreç ve sistemler üzerindeki kontrollerin uyumluluk ile tasarım ve işletim etkinliğinin önemlilik ilkesi çerçevesinde test edilmesini, değerlendirilmesini ve ihtiyaç duyduğumuz ölçüde benzeri diğer denetim tekniklerinin uygulanmasını içermektedir. Gerçekleştirilen denetimin, görüşümüzün oluşturulmasına makul ve yeterli bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

[Doğal Kısıtlar]

Kontrollerin doğasında bulunan kısıtlamalar nedeniyle bilgi sistemleri ile bankacılık süreçleri üzerinde kontrol zayıflıkları bulunabilir ve tespit edilemeyebilir. Bunun yanında, bulgularımıza dayanılarak elde edilen sonuçların gelecek dönemleri kapsayacak şekilde değerlendirilmemesi gerekmektedir. Mevcut şartların değişmesi, sistemlerde veya kontrollerde değişiklik yapılması veya kontrollerin etkinlik derecesinin bozulması gibi sebeplerden ötürü; bu sonuçların zaman içerisinde değişme riski bulunmaktadır.

(Bağımsız denetim faaliyetine getirilen sınırlandırma ve bu nedenle denetlenemeyen süreçler, uygulamalar, kontroller; denetlenenin bilgi sistemleri ile bankacılık süreçleri üzerinde tespit edilen önemli kontrol eksiklikleri ve bu kontrol eksikliklerinin denetlenenin bilgi sistemleri ile bankacılık süreçlerinin bütününe veya büyük bir kısmını etkilememesine ilişkin görüşüne esas neden ve gerekçeler)

Görüşümüze göre, yukarıda (*...ncı paragrafta*) açıklanan husus(lar) nedeniyle, denetlenenin (*bilgi sistemleri ile*)* bankacılık süreç ve sistemleri üzerinde bu hususun/husurların muhtemel etkileri haricinde bütün önemli taraflarıyla, A.Ş.'nin/...../..... tarihi itibarıyla bilgi sistemleri ile bankacılık süreçleri üzerinde,/...../.....tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların İç Sistemleri Hakkında Yönetmelik'in "İç Kontrol Sistemi" başlıklı İkinci Kısmı ile/...../..... tarih vesayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankalarda Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İlkelere İlişkin Tebliğ'de belirtilen usul ve esaslara uygun olarak etkin, yeterli ve uyumlu kontroller tesis edilmiştir.

Raporun Düzenleme Yeri ve Tarihi

Sorumlu Bilgi Sistemleri Baş Denetçisinin Adı ve Soyadı, İmzası Kuruluşun Ticari Unvanı

Sorumlu Ortak Baş Denetçinin Adı ve Soyadı, İmzası Kuruluşun Ticari Unvanı

* Gerçekleştirilen denetimin kapsamına göre uygun ifade tercih edilir.

BANKA BİLGİ SİSTEMLERİ VE BANKACILIK SÜREÇLERİ DENETİM RAPORU

Olumsuz Görüş

..... A.Ş. Yönetim Kuruluna:

..... A.Ş.'nin/...../..... tarihi itibarıyla/...../..... tarih sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bağımsız Denetim Kuruluşlarınca Gerçekleştirilecek Banka Bilgi Sistemleri ve Bankacılık Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik kapsamında (*bilgi sistemleri ile*)* bankacılık süreçlerini denetlemekle görevlendirilmiş bulunuyoruz.

[Banka Yönetim Kurulunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri üzerindeki kontrollerin denetlenen nezdinde/...../.....tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların İç Sistemleri Hakkında Yönetmelik ile/...../.....tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankalarda Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İlkelere İlişkin Tebliğ'de belirtilen usul ve esaslara uygun olarak oluşturulmasının, etkin olarak işletilmesinin ve yeterli bir kontrol ortamı tesis edilmesinin sağlanması

..... A.Ş. Yönetimi'nin sorumluluğundadır.

[Yetkili Denetim Kuruluşunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bağımsız denetimi yapan kuruluş olarak üzerimize düşen sorumluluk, yaptığımız denetim çalışmasına istinaden görüş bildirmektir. Yapmış olduğumuz denetim, denetlenenin bilgi sistemleri ile bankacılık süreçleri üzerinde var olan önemli kontrol eksikliklerinin tespit edilmesine dair makul güvence sağlayacak şekilde planlanmış ve/...../..... tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankalarda Bağımsız Denetim Gerçekleştirecek Kuruluşların Yetkilendirilmesi ve Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik ile/...../.....tarih vesayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bağımsız Denetim Kuruluşlarınca Gerçekleştirilecek Banka Bilgi Sistemleri ve Bankacılık Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik'te belirtilen usul ve esaslara uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Denetim, bilgi sistemleri ile bankacılık süreçleri ile bu süreç ve sistemler üzerindeki kontrollerin uyumluluk ile tasarım ve işletim etkinliğinin önemlilik ilkesi çerçevesinde test edilmesini, değerlendirilmesini ve ihtiyaç duyduğumuz ölçüde benzeri diğer denetim tekniklerinin uygulanmasını içermektedir. Gerçekleştirilen denetimin, görüşümüzün oluşturulmasına makul ve yeterli bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

[Doğal Kısıtlar]

Kontrollerin doğasında bulunan kısıtlamalar nedeniyle bilgi sistemleri ile bankacılık süreçleri üzerinde kontrol zayıflıkları bulunabilir ve tespit edilemeyebilir. Bunun yanında, bulgularımıza dayanılarak elde edilen sonuçların gelecek dönemleri kapsayacak şekilde değerlendirilmemesi gerekmektedir. Mevcut şartların değişmesi, sistemlerde veya kontrollerde değişiklik yapılması veya kontrollerin etkinlik derecesinin bozulması gibi sebeplerden ötürü; bu sonuçların zaman içerisinde değişme riski bulunmaktadır.

(Denetlenenin bilgi sistemleri ile bankacılık süreçleri üzerindeki kontrollerin etkin, yeterli ve uyumlu bulunmama sebepleri)

[Bağımsız Denetçi Görüşü]

Görüşümüze göre, yukarıda (...ncı paragrafta) açıklanan husus(lar) nedeniyle, A.Ş.'nin/...../..... tarihi itibarıyla (*bilgi sistemleri ile*)* bankacılık süreçleri üzerinde,/...../.....tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların İç Sistemleri Hakkında Yönetmelik'in "İç Kontrol Sistemi" başlıklı İkinci Kısım ile/...../.....tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankalarda Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İlkelere İlişkin Tebliğ'de belirtilen usul ve esaslara uygun etkin, yeterli ve uyumlu kontroller tesis edilmemiştir.

Raporun Düzenleme
Yeri ve Tarihi

Sorumlu Bilgi Sistemleri Baş Denetçisinin
Adı ve Soyadı, İmzası
Kuruluşun Ticari Unvanı

Sorumlu Ortak Baş Denetçinin
Adı ve Soyadı, İmzası
Kuruluşun Ticari Unvanı

* Gerçekleştirilen denetimin kapsamına göre uygun ifade tercih edilir.

BANKA BİLGİ SİSTEMLERİ VE BANKACILIK SÜREÇLERİ DENETİM RAPORU

Görüşten Kaçınma

..... A.Ş. Yönetim Kuruluna:
 A.Ş.'nin/...../..... tarihi itibarıyla/...../..... tarih sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bağımsız Denetim Kuruluşlarının Gerçekleştirilecek Banka Bilgi Sistemleri ve Bankacılık Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik kapsamında (*bilgi sistemleri ile*)* bankacılık süreçlerini denetlemekle görevlendirilmiş bulunuyoruz.

[Banka Yönetim Kurulunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bilgi sistemleri ve bankacılık süreçleri üzerindeki kontrollerin denetlenen nezdinde/...../.....tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların İç Sistemleri Hakkında Yönetmelik ile/...../.....tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankalarda Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İkelere İlişkin Tebliğ'de belirtilen usul ve esaslara uygun olarak oluşturulmasının, etkin olarak işletilmesinin ve yeterli bir kontrol ortamı tesis edilmesinin sağlanması A.Ş. Yönetimi'nin sorumluluğundadır.

[Yetkili Denetim Kuruluşunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bağımsız denetimi yapan kuruluş olarak üzerimize düşen sorumluluk, yaptığımız denetim çalışmasına istinaden görüş bildirmektir. Yapmış olduğumuz denetim, denetlenenin bilgi sistemleri ile bankacılık süreçleri üzerinde var olan önemli kontrol eksikliklerinin tespit edilmesine dair makul güvence sağlayacak şekilde planlanmış ve/...../..... tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankalarda Bağımsız Denetim Gerçekleştirecek Kuruluşların Yetkilendirilmesi ve Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik ile/...../.....tarih vesayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bağımsız Denetim Kuruluşlarının Gerçekleştirilecek Banka Bilgi Sistemleri ve Bankacılık Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik'te belirtilen usul ve esaslara uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Denetim, bilgi sistemleri ile bankacılık süreçleri ile bu süreç ve sistemler üzerindeki kontrollerin uyumluluk ile tasarım ve işletim etkinliğinin önemlilik ilkesi çerçevesinde test edilmesini, değerlendirilmesini ve ihtiyaç duyduğumuz ölçüde benzeri diğer denetim tekniklerinin uygulanmasını içermektedir. Gerçekleştirilen denetimin, görüşümüzün oluşturulmasına makul ve yeterli bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

(Denetçinin görüş bildirmemesinin nedenleri)

[Bağımsız Denetçi Görüşü]

Yukarıda (...ncı paragrafta) açıklanan husus(lar) nedeniyle A.Ş.'nin/...../..... tarihi itibarıyla (*bilgi sistemleri ile*)* bankacılık süreçleri üzerinde tesis edilen kontrollerin etkinliği, yeterliliği ve uyumluluğu hakkında görüş bildirmiyoruz.

Raporun Düzenleme
Yeri ve Tarihi

Sorumlu Bilgi Sistemleri Baş Denetçisinin
Adı ve Soyadı, İmzası
Kuruluşun Ticari Unvanı

Sorumlu Ortak Baş Denetçinin
Adı ve Soyadı, İmzası
Kuruluşun Ticari Unvanı

* Gerçekleştirilen denetimin kapsamına göre uygun ifade tercih edilir.

KONSOLİDE DENETİM RAPORU

Olumlu Görüş

..... A.Ş. Yönetim Kuruluna:

..... A.Ş.'nin ve konsolidasyona tabi ortaklıklarının/...../..... tarihi itibarıyla/...../..... tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bağımsız Denetim Kuruluşlarınca Gerçekleştirilecek Banka Bilgi Sistemleri ve Bankacılık Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik çerçevesinde, konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve/veya bu kapsamdaki süreçler üzerindeki kontrollerini denetlemekle görevlendirilmiş bulunuyoruz.

[Banka Yönetim Kurulunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Banka ve konsolidasyona tabi ortaklıklarının süreç ve bilgi sistemleri üzerinde, konsolide finansal tabloların/..... tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların Konsolide Finansal Tablolarının Düzenlenmesine İlişkin Tebliğ'de belirtilen usul ve esaslara uygun olarak ve hata ya da suiistimal dolayısıyla önemlilik arz eden ölçüde yanlış bilgi içermeyecek şekilde hazırlanmasını ve sunulmasını sağlayacak kontrollerin/..... tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların İç Sistemleri Hakkında Yönetmelik'te belirtilen kapsamla sınırlı olmak üzere tesis edilmesi A.Ş. Yönetimi'nin sorumluluğundadır.

[Yetkili Denetim Kuruluşunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bağımsız denetimi yapan kuruluş olarak üzerimize düşen sorumluluk, yaptığımız denetim çalışmasına istinaden görüş bildirmektir. Yapmış olduğumuz denetim, banka ve ortaklıklarında konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve bu kapsamdaki süreçler üzerinde var olan önemli kontrol eksikliklerinin tespit edilmesine dair makul güvence sağlayacak şekilde planlanmış ve/..... tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankalarda Bağımsız Denetim Gerçekleştirilecek Kuruluşların Yetkilendirilmesi ve Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik,/..... tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bağımsız Denetim Kuruluşlarınca Gerçekleştirilecek Banka Bilgi Sistemleri ve Bankacılık Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik'te belirtilen usul ve esaslara uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Denetim, konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve bu kapsamdaki süreçler üzerinde yer alan kontrollerin uyumluluk ile tasarım ve işletim etkinliğinin önemlilik ilkesi çerçevesinde test edilmesini, değerlendirilmesini ve ihtiyaç duyduğumuz ölçüde benzeri diğer denetim tekniklerinin uygulanmasını içermektedir. Gerçekleştirilen denetimin, görüşümüzün oluşturulmasına makul ve yeterli bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

[Doğal Kısıtlar]

Kontrollerin doğasında bulunan kısıtlamalar nedeni ile konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve bu kapsamdaki süreçler üzerinde kontrol zayıflıkları bulunabilir ve tespit edilemeyebilir. Bunun yanında, bulgularımıza dayanılarak elde edilen sonuçların gelecek dönemleri kapsayacak şekilde değerlendirilmemesi gerekmektedir. Mevcut şartların değişmesi, sistemlerde veya kontrollerde değişiklik yapılması veya kontrollerin etkinlik derecesinin bozulması gibi sebeplerden ötürü; bu sonuçların zaman içerisinde değişme riski bulunmaktadır.

[Bağımsız Denetçi Görüşü]

Görüşümüze göre, bütün önemli taraflarıyla, A.Ş. ve konsolidasyona tabi ortaklıklarında/...../..... tarihi itibarıyla, konsolidasyona esas finansal bilgiyi üreten bilgi sistemleri ve/veya bu kapsamdaki süreçler üzerinde,/...../.....tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların İç Sistemleri Hakkında Yönetmelik'in "İç Kontrol Sistemi" başlıklı İkinci Kısım ile/...../.....tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankalarda Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İlkelere İlişkin Tebliğ'de belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde, konsolide finansal tabloların gerçek durumu yansıtmasını sağlayacak etkin, yeterli ve uyumlu kontroller tesis edilmiştir.

Raporun Düzenleme
Yeri ve Tarihi

Sorumlu Bilgi Sistemleri Baş Denetçisinin
Adı ve Soyadı, İmzası
Kuruluşun Ticari Unvanı

Sorumlu Ortak Baş Denetçinin
Adı ve Soyadı, İmzası
Kuruluşun Ticari Unvanı

KONSOLİDE DENETİM RAPORU

Şartlı Görüş

..... A.Ş. Yönetim Kuruluna:
 A.Ş.'nin ve konsolidasyona tabi ortaklıklarının/...../..... tarihi itibarıyla/...../..... tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bağımsız Denetim Kuruluşlarınca Gerçekleştirilecek Banka Bilgi Sistemleri ve Bankacılık Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik çerçevesinde, konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve/veya bu kapsamdaki süreçler üzerindeki kontrollerini denetlemekle görevlendirilmiş bulunuyoruz.

[Banka Yönetim Kurulunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Banka ve konsolidasyona tabi ortaklıklarının süreç ve bilgi sistemleri üzerinde, konsolide finansal tabloların/..... tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların Konsolide Finansal Tablolarının Düzenlenmesine İlişkin Tebliğ'de belirtilen usul ve esaslara uygun olarak ve hata ya da suiistimal dolayısıyla önemlilik arz eden ölçüde yanlış bilgi içermeyecek şekilde hazırlanmasını ve sunulmasını sağlayacak kontrollerin/..... tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların İç Sistemleri Hakkında Yönetmelik'te belirtilen kapsamla sınırlı olmak üzere tesis edilmesi A.Ş. Yönetimi'nin sorumluluğundadır.

[Yetkili Denetim Kuruluşunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bağımsız denetimi yapan kuruluş olarak üzerimize düşen sorumluluk, yaptığımız denetim çalışmasına istinaden görüş bildirmektir. Yapmış olduğumuz denetim, banka ve ortaklıklarında konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve bu kapsamdaki süreçler üzerinde var olan önemli kontrol eksikliklerinin tespit edilmesine dair makul güvence sağlayacak şekilde planlanmış ve/...../..... tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankalarda Bağımsız Denetim Gerçekleştirilecek Kuruluşların Yetkilendirilmesi ve Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik,/...../..... tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bağımsız Denetim Kuruluşlarınca Gerçekleştirilecek Banka Bilgi Sistemleri ve Bankacılık Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik'te belirtilen usul ve esaslara uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Denetim, konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve bu kapsamdaki süreçler üzerinde yer alan kontrollerin uyumluluk ile tasarım ve işletim etkinliğinin önemlilik ilkesi çerçevesinde test edilmesini, değerlendirilmesini ve ihtiyaç duyduğumuz ölçüde benzeri diğer denetim tekniklerinin uygulanmasını içermektedir. Gerçekleştirilen denetimin, görüşümüzün oluşturulmasına makul ve yeterli bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

[Doğal Kısıtlar]

Kontrollerin doğasında bulunan kısıtlamalar nedeni ile konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve bu kapsamdaki süreçler üzerinde kontrol zayıflıkları bulunabilir ve tespit edilemeyebilir. Bunun yanında, bulgularımıza dayanılarak elde edilen sonuçların gelecek dönemleri kapsayacak şekilde değerlendirilmemesi gerekmektedir. Mevcut şartların değişmesi, sistemlerde veya kontrollerde değişiklik yapılması veya kontrollerin etkinlik derecesinin bozulması gibi sebeplerden ötürü; bu sonuçların zaman içerisinde değişme riski bulunmaktadır.

(Bağımsız denetim faaliyetine getirilen sınırlandırma ve bu nedenle denetlenemeyen süreçler, uygulamalar, kontroller ve/veya finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve bu kapsamdaki süreçler üzerinde tespit edilen önemli kontrol eksiklikleri ile bu kontrol eksikliklerinin konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ile bankacılık süreçlerinin bütünlüğü veya büyük bir kısmını etkilememesine ilişkin görüşüne esas neden ve gerekçeler yazılacaktır)

[Bağımsız Denetçi Görüşü]

Görüşümüze göre, yukarıda (...ncı paragrafta) açıklanan hususun/hususların (husus(lar) nedeniyle denetleyemediğimiz süreç(ler)in ve/veya kontrol(ler)in)*, konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve bu kapsamdaki süreçler üzerinde muhtemel etkileri haricinde bütün önemli taraflarıyla, A.Ş. ve konsolidasyona tabi ortaklıklarında/...../..... tarihi itibarıyla, konsolidasyona esas finansal bilgiyi üreten bilgi sistemleri ve/veya bu kapsamdaki süreçler üzerinde,/...../.....tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların İç Sistemleri Hakkında Yönetmelik'in "İç Kontrol Sistemi" başlıklı İkinci Kısım ile/...../.....tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankalarda Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İlkelere İlişkin Tebliğ'de belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde, konsolide finansal tabloların gerçek durumu yansıtmasını sağlayacak etkin, yeterli ve uyumlu kontroller tesis edilmiştir.

Raporun Düzenleme
Yeri ve Tarihi

Sorumlu Bilgi Sistemleri Baş Denetçisinin
Adı ve Soyadı, İmzası
Kuruluşun Ticari Unvanı

Sorumlu Ortak Baş Denetçinin
Adı ve Soyadı, İmzası
Kuruluşun Ticari Unvanı

* Uygun ifade tercih edilir.

KONSOLİDE DENETİM RAPORU

Olumsuz Görüş

..... A.Ş. Yönetim Kuruluna:
 A.Ş.'nin ve konsolidasyona tabi ortaklıklarının/...../..... tarihi itibarıyla/...../..... tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bağımsız Denetim Kuruluşlarınca Gerçekleştirilecek Banka Bilgi Sistemleri ve Bankacılık Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik çerçevesinde, konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve/veya bu kapsamdaki süreçler üzerindeki kontrollerini denetlemekle görevlendirilmiş bulunuyoruz.

[Banka Yönetim Kurulunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Banka ve konsolidasyona tabi ortaklıklarının süreç ve bilgi sistemleri üzerinde, konsolide finansal tabloların/.... tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların Konsolide Finansal Tablolarının Düzenlenmesine İlişkin Tebliğ'de belirtilen usul ve esaslara uygun olarak ve hata ya da suiistimal dolayısıyla önemlilik arz eden ölçüde yanlış bilgi içermeyecek şekilde hazırlanmasını ve sunulmasını sağlayacak kontrollerin/.... tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların İç Sistemleri Hakkında Yönetmelik'te belirtilen kapsamla sınırlı olmak üzere tesis edilmesi A.Ş. Yönetimi'nin sorumluluğundadır.

[Yetkili Denetim Kuruluşunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bağımsız denetimi yapan kuruluş olarak üzerimize düşen sorumluluk, yaptığımız denetim çalışmasına istinaden görüş bildirmektir. Yapmış olduğumuz denetim, banka ve ortaklıklarında konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve bu kapsamdaki süreçler üzerinde var olan önemli kontrol eksikliklerinin tespit edilmesine dair makul güvence sağlayacak şekilde planlanmış ve/...../..... tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankalarda Bağımsız Denetim Gerçekleştirecek Kuruluşların Yetkilendirilmesi ve Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik,/...../..... tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bağımsız Denetim Kuruluşlarınca Gerçekleştirilecek Banka Bilgi Sistemleri ve Bankacılık Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik'te belirtilen usul ve esaslara uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Denetim, konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve bu kapsamdaki süreçler üzerinde yer alan kontrollerin uyumluluk ile tasarım ve işletim etkinliğinin önemlilik ilkesi çerçevesinde test edilmesini, değerlendirilmesini ve ihtiyaç duyduğumuz ölçüde benzeri diğer denetim tekniklerinin uygulanmasını içermektedir. Gerçekleştirilen denetimin, görüşümüzün oluşturulmasına makul ve yeterli bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

[Doğal Kısıtlar]

Kontrollerin doğasında bulunan kısıtlamalar nedeni ile konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve bu kapsamdaki süreçler üzerinde kontrol zayıflıkları bulunabilir ve tespit edilemeyebilir. Bunun yanında, bulgularımıza dayanılarak elde edilen sonuçların gelecek dönemleri kapsayacak şekilde değerlendirilmemesi gerekmektedir. Mevcut şartların değişmesi, sistemlerde veya kontrollerde değişiklik yapılması veya kontrollerin etkinlik derecesinin bozulması gibi sebeplerden ötürü; bu sonuçların zaman içerisinde değişme riski bulunmaktadır.

(Konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve bu kapsamdaki süreçler üzerinde yer alan kontrollerin etkin, yeterli ve uyumlu bulunmama sebepleri)

[Bağımsız Denetçi Görüşü]

Görüşümüze göre, yukarıda (...ncı paragrafta) açıklanan husus(lar)* nedeniyle, A.Ş. ve konsolidasyona tabi ortaklıklarında/...../..... tarihi itibarıyla, konsolidasyona esas finansal bilgiyi üreten bilgi sistemleri ve/veya bu kapsamdaki süreçler üzerinde,/...../.....tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların İç Sistemleri Hakkında Yönetmelik'in "İç Kontrol Sistemi" başlıklı İkinci Kısmı ile/...../.....tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankalarda Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İlkelere İlişkin Tebliğ'de belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde, konsolide finansal tabloların gerçek durumu yansıtmasını sağlayacak etkin, yeterli ve uyumlu kontroller tesis edilmemiştir.

Raporun Düzenleme
Yeri ve Tarihi

Sorumlu Bilgi Sistemleri Baş Denetçisinin
Adı ve Soyadı, İmzası
Kuruluşun Ticari Unvanı

Sorumlu Ortak Baş Denetçinin
Adı ve Soyadı, İmzası
Kuruluşun Ticari Unvanı

* Uygun ifade tercih edilir.

KONSOLİDE DENETİM RAPORU

Görüşten Kaçınma

..... A.Ş. Yönetim Kuruluna:

..... A.Ş.'nin ve konsolidasyona tabi ortaklıklarının/...../..... tarihi itibarıyla/...../..... tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bağımsız Denetim Kuruluşlarınca Gerçekleştirilecek Banka Bilgi Sistemleri ve Bankacılık Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik çerçevesinde, konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve/veya bu kapsamdaki süreçler üzerindeki kontrollerini denetlemekle görevlendirilmiş bulunuyoruz.

[Banka Yönetim Kurulunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Banka ve konsolidasyona tabi ortaklıklarının süreç ve bilgi sistemleri üzerinde, konsolide finansal tabloların/.... tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların Konsolide Finansal Tablolarının Düzenlenmesine İlişkin Tebliğ'de belirtilen usul ve esaslara uygun olarak ve hata ya da suiistimal dolayısıyla önemlilik arz eden ölçüde yanlış bilgi içermeyecek şekilde hazırlanmasını ve sunulmasını sağlayacak kontrollerin/.... tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların İç Sistemleri Hakkında Yönetmelik'te belirtilen kapsamla sınırlı olmak üzere tesis edilmesi A.Ş. Yönetimi'nin sorumluluğundadır.

[Yetkili Denetim Kuruluşunun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama:]

Bağımsız denetimi yapan kuruluş olarak üzerimize düşen sorumluluk, yaptığımız denetim çalışmasına istinaden görüş bildirmektir. Yapmış olduğumuz denetim, banka ve ortaklıklarında konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve bu kapsamdaki süreçler üzerinde var olan önemli kontrol eksikliklerinin tespit edilmesine dair makul güvence sağlayacak şekilde planlanmış ve/...../..... tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankalarda Bağımsız Denetim Gerçekleştirilecek Kuruluşların Yetkilendirilmesi ve Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik,/...../..... tarih ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bağımsız Denetim Kuruluşlarınca Gerçekleştirilecek Banka Bilgi Sistemleri ve Bankacılık Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik'te belirtilen usul ve esaslara uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Denetim, konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve bu kapsamdaki süreçler üzerinde yer alan kontrollerin uyumluluk ile tasarım ve işletim etkinliğinin önemlilik ilkesi çerçevesinde test edilmesini, değerlendirilmesini ve ihtiyaç duyduğumuz ölçüde benzeri diğer denetim tekniklerinin uygulanmasını içermektedir. Gerçekleştirilen denetimin, görüşümüzün oluşturulmasına makul ve yeterli bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

[Doğal Kısıtlar]

Kontrollerin doğasında bulunan kısıtlamalar nedeni ile konsolide finansal veri üretimine ilişkin bilgi sistemleri ve bu kapsamdaki süreçler üzerinde kontrol zayıflıkları bulunabilir ve tespit edilemeyebilir. Bunun yanında, bulgularımıza dayanılarak elde edilen sonuçların gelecek dönemleri kapsayacak şekilde değerlendirilmemesi gerekmektedir. Mevcut şartların değişmesi, sistemlerde veya kontrollerde değişiklik yapılması veya kontrollerin etkinlik derecesinin bozulması gibi sebeplerden ötürü; bu sonuçların zaman içerisinde değişme riski bulunmaktadır.

(Denetçi görüş bildirmemesinin nedenlerini bu paragrafta belirtir.)

[Bağımsız Denetçi Görüşü]

Yukarıda (...ncı paragrafta) açıklanan husus(lar)* nedeniyle, A.Ş. ve konsolidasyona tabi ortaklıklarında/...../..... tarihi itibarıyla, konsolidasyona esas finansal bilgiyi üreten bilgi sistemleri ve/veya bu kapsamdaki süreçler üzerinde, konsolide finansal bilgilerin ve bu bilgiler ile ölçülen yasal yükümlülüklerin gerçek durumu yansıtmasını temine yönelik kontrollerin etkinliği, yeterliliği ve uyumluluğu hakkında görüş bildirmiyoruz.

Raporun Düzenleme
Yeri ve Tarihi

Sorumlu Bilgi Sistemleri Baş Denetçisinin
Adı ve Soyadı, İmzası
Kuruluşun Ticari Unvanı

Sorumlu Ortak Baş Denetçinin
Adı ve Soyadı, İmzası
Kuruluşun Ticari Unvanı

* Uygun ifade tercih edilir.